

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 55.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 7/1.
Telefon šte. 72, pomoči tudi
šte. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravištev: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 495.

Podružnici: Maribor, Barvarška ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljub-
ljana št. 11.845. — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.241

Oblastne skupščine se sestanejo 23. februarja

Ukaz o razpisu oblastnih volitev za 23. januar je bil včeraj ob-
javljen.

Beograd, 25. novembra, r. Današnje
«Službene novine» prinašajo na čelu li-
sta naslednji ukaz:

Mi Aleksander I. po milosti božji in
volji naroda, kralj Srbov, Hrvatov in
Slovencev na predlog našega ministra
notranjih del in na podlagi točke 2. pre-
hodnih naredb ter čl. 53. zakona o
oblastni in sreški samoupravi, smo skle-
nili in odredimo, da se volitev članov
oblastnih skupščin izvrši v celi kralje-

vini na dan 23. januarja 1927. in da se
vse oblastne skupščine skličejo k prve-
mu zasedanju v glavnih mestih oblasti
na dan 23. februarja 1927.

Naš minister notranjih del naj izvrši
ta ukaz.

Aleksander I. r.

20. novembra 1926. v Topoli.

Minister notranjih del

Boža Z. Maksimović I. r.

Radč je že zopet popustil

Radikali so ga glede oblastnih volitev postavili pred gotovo
dejstvo in Radč sedaj pravi, da ga novinarji niso razumeli...

Beograd, 25. novembra, p. Radč je
danes zjutraj dospel v Beograd ter se
je ves dopoldan posvetoval s svojimi
ozirom pristajši o nadaljni taktiki, zlasti
pa o tem, kaj naj HSS stori v zadevi
oblastnih volitev. Predno je mogel Ra-
dič priti do kakšnega zaključka, so iz-
šlo «Službene Novine» s kraljevskim
ukazom o razpisu volitev za 23. januar-
ja. Tako je bil Radč postavljen pred
fait accompli in zgodilo se je, kar so
vsi vnaprej napovedali: uklonil se je
pred dejstvom ter proglasil, da sprejme
razpis na znanje. On in z njim mi-
nister Pucelj sta se pozneje hudovala
nad novinarji, češ da so si Radičovo
nasprotstvo proti oblastnim volitvam
izmislili. Sele ko so novinarji opozorili
Radiča na to, kar je v «Domu» sam na-
pisal, sta oba gospoda umolknila. Ra-
dič očitno kaže svoje zadoščenje, da
so Radiča zopet enkrat spravili pod
klop in min. predsednik Uzunović je no-
čoj zlobno izjavil novinarjem: No vidite!
Težko je, kadar Radiča ni tu. Kadar pa
pride, vse lahko uredimo. Novinarji so
to izjavo kvitirali z dovornimi opazka-
mi. Opozorili pa so g. Uzunovića da je

Radč z ozirom na razpis oblastnih vo-
litev še včeraj v svojem «Domu» napi-
sal sledeče: «Med predsednikom vlade
in predsednikom HSS je bilo dogovorje-
no, da se ima Narodni skupščini pred-
vsem predložiti kakšni predlog o ure-
ditvi agrarnih odnosov v Dalmaciji.
Ta sporazum je sedaj padel v vodo.
Sedaj se bo namesto tega zakonskega
predloga ter namesto davčnega in ob-
činskega zakona sprejel samo zakon o
dobrovoljcih, nakar se bodo vršile
oblastne volitve ter se bo potem skup-
ščina bavila samo z državnim proraču-
nom, in sicer do 1. aprila. Tako narod
ne bo dobil nobenega omenjenih zakono-
v, katere je željno pričakoval in ki jih
mužno potrebuje.» G. Uzunović na to
opozorilo ni odgovoril.

Pregnantly je najnovejšo kapitulaci-
jo označil g. Pribičević, ki je izjavil Va-
šem dopisniku: Sedaj moram trumfalno
ugotoviti, da je Radič kapituliral ne
samo pred Vidovdansko ustavo, nego
je kapituliral tudi pred takozvano par-
celacijo Hrvatske, proti kateri se je on
tako odločno boril.

Radikali obtožuje o radičevske člane vlade korupcije

Radikalni poslanci so vložili proti drž. podsekretarjema Per-
narju in Košutiću obtožbo, da sta zlorabila svoj mandat.

Beograd, 25. novembra, p. Skupina
radikalnih poslancev s posl. Dusanom
Markovićem na čelu, je poslala Narodni
skupščini, oziroma anketnemu odboru
obtožbo radi korupcije proti dr. Ivanu
Pernarju, državnemu podtajniku v mi-
nistrstvu notranjih del in inž. Košutiću
državnemu podtajniku v ministrstvu
prometa. V tej obtožbi se navaja, da je
v sporu, ki ga je imela občina petrova-
radinska z državo radi občinskega po-
sesta, dr. Pernar za svojo intervencijo
zahteval od svojih volilcev nagrado 20
tisoč dinarjev. Njegovo tozadevno
pismo je bilo aktom priloženo in občina
je končno morala izplaati zahtevano
vsoto. Ko pa je postal dr. Pernar držav-
ni podtajnik, je zahteval, se te akte
ter jih še do danes ni vrnil kljub več-
kratnim zahtevam Petrovaradinski me-
ščani so pozneje ogorčeni pro-estirali
proti temu javnemu izkoriščanju noloža-
ja narodnega poslance v materialne
svrhe. Neki meščan Petrovaradina Adri-
jan Pifat je obtožil na nekem zboru dok-
torja Pernarja korupcije. Poročilo s te-

ga zbora je bilo tiskano v novosadski
«Zastavi», na podlagi česar je doktor
Pernar tožil Pifata radi klevete. Sodišče
je spoznalo, da so bili doprinešeni do-
kazi, da sta dr. Pernar in inž. Košutić
prejela od petrovaradinske občine 20
tisoč dinarjev za intervencijo, ki sta jo
izvršila pri Stolu sedmice v Zagrebu
in pri vojnom ministru v Beogradu ter
da sta storila v svojstvu narodnih
poslancev. Sodišče se je postavilo na
stališče, da narodni poslanec ne sme iz-
koriščati svojega položaja, da pride do
materialne koristi. Danes vložena ob-
tožba pravi, da se iz rešitve petrova-
radinskega sodišča jasno vidi, da sta dr.
Pernar in Košutić sprejela v svojstvu
narodnih poslancev za izvršitev svoje
poslanske dolžnosti denar od volilcev
in da sta zagrešila s tem akt korupcije.
Obtožnica predlaga da anketni odbor
vede preiskavo ter proglasi dr. Per-
narja in Košutića krivim nedovoljenega
izkoriščanja noložaja narodnih poslan-
cev v materialne svrhe.

Kritična situacija traja dalje

Mučen boj med obema koaliranimi strankama. — Anketni
odbor kamen preizkušnje.

Beograd, 25. novembra, p. Z današnje
zrna g. Uzunovića nad Radičem se situ-
acija še nikakor ni razčistila. Radič je besen
ter je danes izjavil, da z Uzunovićem ni
ničesar govoril, pač pa se hoče javiti
v avdienco Ves dan so radičevci se po-
svetovali o nadaljnjih svojih korakih ter o
tem, kako naj obzrešujejo vedno vidnej-
šo radikalno ofenzivo proti njim. Jutri je
kritičen dan prvega reda. Predsednik an-
ketnega odbora Ilija Mihajlović je sklical
sejo tega odbora na kateri bi se moral do-
nesti zaključek o aferi Rade Pašić. Radi-
čevski poročilo smatra, da preiskava ni do-
gnala ničesar, kar bi moglo dati
povod za kazensko postopanje proti Rade
Pašiću. Radičevci so dosedaj temu poro-
čilu ostro nasprotovali, češ da je preiskava
baš nasprotno dosegla. Da jih omeščajo, so
pašičevci danes proti dvema radičevskima
veljakoma članoma vlade, drž. podsekretar-
jema dr. Pernarju, inž. Košutiću vložili ob-
tožnico radi korupcije, kar je vzbudilo ne-
malo senzacijo. Kaj so danes radičevci skle-
nili in kakšno stališče bodo jutri zavzeli v
anketnem odboru, se ne ve. Za vse slučaje
pa je predsednik odbora posl. Mihajlović
pripravil dopis predsednika skupščine, naj
se rok ki poteče anketnemu odboru 27. t.
m. znova podaljša.

Mučne afere med obema koaliranimi sku-
pinama so seveda predmet živahnih kome-
tarjev. V tej zvezi se mnogo opaža nova
ostra izjava Pribičevića proti radikalom.
V krogih Dem. zajednice smatrajo, da bo

Kruta preganjanja nasprotnikov fašizma Mnogoštevilne konfinacije. — Zverinski umor bivšega opozi- cijskega poslanca.

Rim, 25. novembra s. Komisija za konfi-
niranje pri prefekturi v Messini je določila
bivšega komunističnega poslanca Losarda in
še osem drugih komunistov za daljšo pri-
silno konfinacijo. Pet je bilo obsojenih na 5
let konfinacije, trije na tri leta in eden na
dve leti. V Messini je bil aretiran tudi ta-
mošnji vseučiliški profesor in vodja medi-
cinske klinike Iza, ker se je nepovoljno iz-
razil o fašistovskem režimu. Konfinacijska
komisija v Trstu je konfinirala 15 oseb. Ve-
činoma so to socialni komunisti in novi-
narji iz Trsta. Iz Siene poročajo, da je bilo
poslanih v konfinacijo pet socialnih komu-
nistov. Konfinacijska komisija v Bresciji je
poslala na določena mesta šest komunistov
in socialistov na podlagi novega zakona o
obrambi fašistovskega režima.

Milan, 25. novembra a. O usodi bivšega
opozicijskega poslanca odveta Salvado-
rija se doznava sedaj sledeče: Salvadori
je bil zaposlen v svoji pisarni, ko se je pri-
javil mlad mož, češ da želi z njim govoriti
o neki pravdi. Ko je stopil fašist v sobo,
je takoj začel streljati na odveta, ki se
je smrtno zaletel zgrudil na tla. V tem tre-
nutku je planilo deset drugih fašistov v so-
bo. Na tleh ležečega Salvadorija so z no-
žem obdelovali tako dolgo, da je izdihnil. Do-
kazano je, da je bilo truplo popolnoma raz-
mesarjeno. Značilno je, da doslej noben fa-
šistovski list ni niti omenil Salvadorijeve
smrti.

V Napoliju je vdrila fašistovska tolpa v
hišo znanega socialističnega poslanca Labri-

ole, ki ga pa niso našli. Zato je druljal po-
grabila njegovega štetnega sina, ko se je
ravno oblačil, in ga nagega z bičji podila
po ulicah mesta. Prebivalstvo je silno raz-
burjeno, ker uživa Labriola velik ugled tu-
di pri svojih političnih nasprotnikih.

Znani zgodovinar Guglielmo Ferrero, ki
uživa svetovni sloves, je dobil poziv, naj
priredi v Ženevi vrsto predavanj. Mussolini
pa je odredil, da mu oblastva ne smejo da-
ti potnega lista. Razen tega je naročil po-
liciji, naj ga neprestano nadzoruje.

Min. predsednika Mussolinija silno jezi,
da prihajajo vesti o strašnih razmerah v
Italiji tudi v inozemstvo kljub strogim na-
dzorovalnim predpisom, ki so jih dobile vse
obmejne postaje. V svoji jezi je celo odre-
dil, naj se postrele vsi pismeniki golobje,
kjer jih kdo naleti. Boji se namreč, da se
na ta način prenašajo poročila v inozem-
stvo.

Trst, 25. novembra l. Listi ne smejo ni-
česar poročati o konfinacijah nasprotnikov
fašistovskega režima.

Rim, 25. novembra. o. Mussolini je skli-
cal za 6. decembra sejo ministrskega sveta,
na kateri naj se razpravlja o pravilniku za
izvajanje zakona o zaščiti fašistovskega re-
žima in protioj ukrepi za znižanje cen ži-
vljenjskih potrebščin.

Danes je kralj podpisal zakon o obrambi
fašistovskega režima, ki sta ga sprejeli obe
zbornici. V soboto bo zakon najbrže ob-
javljen v uradnem listu, nakar stopi takoj
v veljavo.

Zmanjšanje bolgarske vojske

Poslaniška konferenca je odklonila prošnjo Bolgarske po od-
pravi medzavezniške kontrolne komisije in zahteva ponovno
zmanjšanje bolgarske vojske.

Sofija, 25. novembra, p. Že pred mesecem
dni je zaprosila bolgarska vlada poslaniško
konferenco, naj se ukine vojna kontrolna
komisija ter njeni posli prenesejo na Dr-
žavo narodov. To svojo zahtevo je bolgar-
ska vlada utemeljevala s sklepom Sveta
Društva narodov, po katerem bi se imele
ukiniti medzavezniške kontrolne komisije v
bivših neprijateljskih državah.

Poslaniška konferenca je zahtevo Bolgar-
ske proučila in na podlagi poročila svojih
ekspertov prišla do zaključka, da se v Bol-
garski še ne more odpraviti medzavezniška
kontrolna komisija, ker elična kontrolna
komisija Društva narodov še ni ustanov-
ljena.

Poslaniška konferenca je o tem svojem

sklepu že obvestila bolgarsko vlado ter isto-
časno na veliko presenečenje Bolgarov na-
ročila bolgarski vladi, naj izvrši nove re-
dukcije svoje vojske po določbah mirovne
pogodbe.

To vest je sprejel ves bolgarski tisk z ve-
likim nezadovoljstvom. Listi naglašajo ne-
varnost novega komunističnega gibanja ter
pravijo, da se bo v kratkem pokazalo, kako
neupravičena je zahteva poslaniške konfe-
rence po novem zmanjšanju bolgarske vo-
ske.

Splošno prevladuje prepričanje, da bo
bolgarska vlada v kratkem izzvala nove
komunistične nemire v državi, da bi mogla
upravičiti povečanje vojaškega kontingenta.

Seja ministrskega sveta

Nova Narodna skupščina se bo dogradila na
račun reparacij. Ministri pravijo, da se bo
do oblastne volitve vršile v ljubavi med dr-
žavlani.

Beograd, 25. novembra, p. Nocoj od 18.
do 20.30 je imel sejo ministrski svet, ki je
razpravljati ter določil kvoto, ki jo imamo
sprejeti na račun reparacij za bodoče leto
1927. Na seji se je določilo, da se ima na
račun reparacij izvršiti v roku dveh let
nova zgradba Narodne skupščine. Na pred-
log ministra dr. Krajača je bilo usvojeno,
da se da prvenstvo onemu nemškemu pod-
jetniku, ki zaposli največ naših domačin
moč. (Menda prevoznikov in dinarjev.
Op. ured.) Razen tega je iz reparacij osigu-
ran prvi del za zgradbo pančevaškega mo-
sta, tako da se bo moglo delo že pričeti.
Ministrski svet se je zedinil z Avstrijo glede
konvencije o restituciji na podlagi sen-
žermenske mirovne pogodbe. Sprejel je šest
raznih malih konvencij med družinami tu-
di o Madžarsko o razdelitvi arhivov, ki
ima tudi svoj izvor v mirovni pogodbi.
Po seji ministrskega sveta so izjavljali mi-
nistri novinarjem, da se bodo izvršile oblast-
ne volitve v miru, redu in ljubavi med dr-
žavlani, ter da se je na seji ministrskega
sveta razpravljalo o tehnični izvedbi voli-
tev.

Interpelacijski dan v Narodni skupščini

Neznosne razmere v borskem rudniku.

Beograd, 25. novembra, r. Na današnji seji
Narodne skupščine je posl. Vasa Franičević
utemeljeval svojo interpelacijo na ministra
za šume in rudnike o neznosnih razmerah
v borskem rudniku. Povdarjal je, da eks-
ploziva rudnik, ki je eden najbogatejših v
državi, neka francoska družba, tako, da
uporabljajo vso okolico zvopleni dim in
eksplozije, od katerih se podirajo strehe in
okna hiš. Zastrupljena je tudi potokna voda
in je mnogo živine poginilo. V rudniku je
mnogo zlata in erebra, a borsko društvo
plača državi le neznatno vsoto. Zahteva se
stavo posebne komisije, da ugotovi celokup-
no škodo.

Govorila sta še poslanca Mijović (DZ) in
Vujčić (zemlj.). Kot zastopnik ministra za
šume in rudnike je odgovoril prometni mi-
nister, da zlata in srebra v rudniku ni inno-
go, da pa žvepleni plini zares povzročajo
veliko škodo. Pristaja na zahtevo interpe-

lanta, da se sestavi komisija strokovnjakov.
Skupščina nato soglasno sprejme prehod na
dnevni red v smislu interpellativnega pre-
dloga. Sestavi se posebna preiskovalna komi-
sija, v kateri bodo tudi dva poslanca. Seja
je bila zaključena ob 1. popoldne. Prihod-
nja seja se vrši jutri dopoldne.

Odbor za izenačenje davkov

Vladna večina se je vendarle po dolgem
času sporazumela za nadaljevanje od-
borovih sej.

Beograd, 25. novembra, p. Po dalj-
šem odmoru je nocoj nadaljeval delo
odbor za zakonski načrt o izenačenju
neposrednih davkov. O tem zakonskem
načrtu so bile rezervirane najvažnejše
točke, ki jih je predhodno sprejela vlad-
na večina. Na tej nocojšnji seji so bili
sprejeti vsi rezervirani člani do čl. 40.
Po sprejetih spremembah davčne stop-
nje za zemljinoro še niso ugotovljene
po tem zakonu, temveč se bodo dolo-
čale vsako leto s finančnim zakonom
ter na osnovi obstoječega katastra, ki
ga treba revidirati in pa s prilagoditvijo
danasnjim valutarnim razmeram. Nove
hiše v mestih z več kot 50 tisoč pre-
bivalci so osvobodene davka za 20 let,
v manjših mestih za 10 let, selske hiše,
kakor tudi hiše izven mestnega rajona,
ki služijo kmetovalcem za stanovanja,
ali ki se vzdržujejo v kmetovalske in
druge poljoprivredne svrhe, so osvo-
bodene davka. Davčna stopnja na hiše
se danes sploh ni določila, ampak pride
na vrsto pri prihodnji seji. Po vladnem
načrtu bi imela biti ta stopnja 20 odst.
Meliarazirana zemljišča imajo ugodnosti
pri plačevanju davka skozi 15 let,
t. j. ona, ki niso pred melioracijo sploh
nobenega davka plačevala, ne bodo pla-
čevala tudi za bodočih 15 let ničesar.
Ona, ki so plačevala dosedaj, plačujejo
tudi tekom prihodnjih 15 let isto. V vlad-
bi se trdi, da bo ta zakonski načrt v
odboru gotov tekom dveh dni.

Komisija za revizijo uradniškega zakona

Beograd, 25. novembra, p. Z odlokom
ministra pravde je sestavljena komisija za
revizijo uradniškega zakona. Komisiji pred-
seduje kasacijski sodnik Vasa Petrović,
členi pa so državni svetnik dr. Sagadin,
član glavne kontrole Vasović, Pera Popo-
vić in dr. Mića.

Dobrovoljci pri Pribičeviću

Pritožbe proti radikalnemu režimu v
Vojvodini.

Beograd, 25. novembra, r. Danes je v
Beograd prispela velika deputacija dobro-
voljcev iz Vladimirova pri Crepiji s pred-
sednikom radikalne organizacije Mrvićem
in podpredsednikom Vukanovićem na čelu.
Deputacija je tekom dopoldne posetila Sve-
tozarija Pribičevića ter se mu pritožila za-
di nezadovoljstva postopanja policijskih obla-
sti, ki da so po naredbi državnega podtaj-
nika dr. Šuvakovića organizirale Švabe.
Madžare in Rumune ter skušajo dobrovoljce
terrorizirati. Tam kolonizirani dobrovoljci
so brez vode, vodnjakov ni, opasnost legarja
in drugih epidemij je velika. V Vladimiru-
evu ni niti duhovnika niti učitelja, a Rumuni
ne dovoljujejo, da bi dobrovoljci pokopavali
svoje mrljice na pravoslavnem pokopališču.
Dobrovoljcem je bilo objavljen, da bodo
pet let oproščeni plačevanja davkov za do-
blijeno zemljo. Sedaj pa davčne oblasti brez-
obzirno navijajo davčni vijak in ekssekutorji
gonijo živino iz hlevov. Stanje med dobro-
voljci je obupno. Ako se bo sedanja praksa
nadaljevala, so dobrovoljci odločeni poklo-
niti svo zemljo podtajniku Šuvakoviću, sami
pa si bodo preskrbeli potne liste za Ameriko.
Gosp. Pribičević je z interesom poslušal
izvajanja in pritožbe dobrovoljcev ter jim
je objubil, da bo zanje zastavil vse svoje
sile.

«Edinost» zopet zaplenjena

Trst, 25. novembra, o. Današnja številka
«Edinosti» je bila zaplenjena, ker je obja-
vila krajši članek o pesniku Simonu Gre-
goriču ob priliki dvajsetletnice njegove
smrti.

Zanimiva odkritja v nemškem parlamentu

Preprečene pustolovščine nemških oficirjev, naperjene proti Franciji. — Nemški vojni minister smatra Italijo za ognjišče nemirov v Evropi.

Berlin, 25. novembra. d. Zanimiva odkritja je podal na večeršnji seji zbornice minister za narodno obrambo dr. Gessler pri debati o zunanji politiki.

Spomladi je namreč opozoril veliki minister mladonemškega reda Marau na desničarsko početje, v katero naj bi bila zapletena tudi vojaška oblast. Marau je večeršnji sporočil listom, da je stvar objavil na željo ministra Gesslerja samega, ker gre za dokaz, kako so hoteli nekateri elementi spravljati Nemčijo v nevarno pustolovščino. Neki general je hotel svojčas napasti francoske čete v Poruhju in se pri tem skliceval na novo razstrelivo, ki more električnim potom pognati vsa francoska streliva v Nikolaj v inozemstvu. Pri obeh akcijah gre ko je bila stvar tik pred uresničenjem, razkrinkal zadevo in dognal, da je vsa ta gigantska iznajdba navadna sleparija.

Na večeršnji seji zbornice se je dr. Gessler dotaknil tudi te zadeve in jo priznal. Povedal je, da je bil ta general Watter, ki je leta 1921. hotel pognati Nemčijo v katastrofo s svojim sovražnim in skrajno nepremišljenostjo. Minister je nadalje rekel,

da je tudi lani poskušal nekaj podobnega polkovnik Nikolaj, ki je bil za vojne načelnik poizvedovalnega urada. Dr. Gessler je dal polkovnika strogo nadzorovati, da ni mogel ničesar ukreniti. Kmalu nato je odšel Nikolaj v inozemstvo. Pri obeh akcijah gre za gorostasne načrte desničarskih radikalnih krogov, ki so hoteli zaplesti Nemčijo v zunanje politične pustolovščine.

Minister dr. Gessler je nadalje razpravljal o zunanjem položaju in rekel, da je danes ognjišče nemirov v Evropi Italija pod Mussolinijem. Kar se tiče nemško-italijanskih pogajanj za razsodišče, ne veruje noben pameten človek v Nemčiji, da bi mogla berlinska vlada voditi nemško-italijansko politiko, ki naj bi imela ost proti Franciji. Svetovna vojna je Nemčijo naučila naj bo pri izbiri svojih zaveznikov zelo previdna.

Rim, 25. novembra. k. »Tribuna« se pritožuje v uvodniku, da skuša nemško levičarsko časopisje skupaj z izvestnim francoskim tiskom ustvariti protifašistiški in s tem protitalijanski blok. Vidi se, da so v obrekovalni kompaniji proti Italiji jasne metode in dogovori.

Politične beležke

Zasluge radičevcev pri razpisu oblastnih volitev

Zadnji »Kmetijski list« piše, da so oblastne volitve razpisane samo po zaslugi SKS, ki je na svojem shodu v Krškem, pozneje pa v Celju sprejela resolucije, ki so zahtevale razpis oblastnih volitev, kajti baš te resolucije so bile predmet razprave v ministrskem svetu. Isto je trdil na svojem nedeljskem shodu v Cerkljah na Gorenjskem tudi g. Prepeluh. Po poročilu v »Kmetijskem listu« je dejal, da je sklicanje in volitev oblastnih skupščin samo — naša zasluga. Govoril je tudi o pavovem perju, s katerim se dičijo drugi. Kako majhna pa je zasluga radičevcev pri razpisu oblastnih volitev, pa menda najbolj dokazuje protest St. Radiča proti njim in njegovo pisanje v »Domu«, da ukaza o volitvah ni pripravila vlada, temveč samo notranji minister, in sicer v odsotnosti seljaških ministrov dr. Krajača, dr. Šuperine, Pucija in g. Šibentka. Ne glede na to, da postavlja torej St. Radič »Kmetijski list«, ki se šikovost za zasluge SKS za oblastne volitve, — na laž, pa je treba še pribiti dejstvo, da so se radičevski ministri v sredo, dne 24. t. m. odpravili v znak protesta od ministrske seje, na kateri jim je min. predsednik sporočil, da so oblastne volitve razpisane in da se ne da na tem nič več spreminjati. Značilno je torej, da si »Kmetijski list« z g. Prepeluhom vred lasti za radičevce edino zaslugo za razpis volitev. Res, hudo neložljivi in demagoški znajo biti gospodje pri »Kmetijskem listu«.

Kompromitirana politika narodnega sporazuma

Splitska »Država«, ki je glasilo okrožnega odbora radikalne stranke v Splitu, se bavi z zadnjimi Radičevimi govori, v katerih je napadal radikalno stranko in Bosno proglasil za hrvatsko deželo, vse bosanske muslimane pa za Hrvate. Radikalno glasilo ugotavlja, da so radikali silno nejevoljni radi Radičevih izjav in da zahtevajo, naj mu vendar že zamaže usta, bodisi za ceno razbitja koalicije, kajti če se politika narodnega sporazuma poruši med narodnimi množicami, potem jo je težko vzdržati v Beogradu. Nadalje ugotavlja radikalni list, da je »politika narodnega sporazuma« s HSS in St. Radičem med narodom popolnoma kompromitirana in sicer ne samo v enem kraju, temveč po vsej državi, v Vojvodini, Hrvatski, Bosni in Dalmaciji, pa tudi v Srbiji sami so že sili Radiča ter zahtevajo, naj se njegovemu delu napravi konec. »Država« vprašuje med drugim, ali je morebiti v duhu narodnega sporazuma, če se postavlja na dnevni red vprašanje, ali je Bosna srbska ali hrvatska, ko se za to v Bosni niče ne briga, najmanj pa Srbi. Zato je treba najostreje obsoditi, da prihaja Radič v Bosno obnavljati to vprašanje. Če vladne stranke, ki v sedanjih težkih razmerah nima drugega dela, kakor da spravljajo to vprašanje na dnevni red, nima nobene kvalifikacije resnega politika.

Iskrenost sporazuma med radikali in radičevci

»Reč« označuje za odnošaje v vladi kot zelo karakterističen način, kako je bil uveljavljen sklep za razpis oblastnih volitev. St. Radič je kot drugi šef vladne večine javno izjavil, da ukaza o volitvah ni pripravila vlada, temveč samo notranji minister v odsotnosti seljaških ministrov dr. Krajača, dr. Šuperine, Pucija in dr. Sršića, vresled česar vlada, ako hoče biti ustavna, ne preostane drugo, kakor da umakne ukaz o razpisu volitev. To pomenja, pravi »Reč«, da so radičevci proti oblastnim volitvam, Uzunović in Maksimović pa sta zanje. Te ga spora vlada seveda ni mogla rešiti drugače, kakor s tem, da je sklep o razpisu volitev sprejela v odsotnosti radičevskih ministrov, kar je ena izmed pogostih manifestacij iskrenosti radikalno-radičevskega sporazuma.

Dr. Korošec in ožji opozicijski blok

Splitska »Država«, ugotavlja, da so odnošaji med dr. Korošcem in Demokrasko za enotno postali zelo nejasni, odkar je dr. Korošec izjavil v skupščini, da ožji opozicijski blok več ne obstoji. Dr. Korošec je od onega časa dalje stopil večinoma neobvezno in informativno v zvezo z vladnimi skupinami ter pripravlja teren za vstop v

koalicijo narodnega sporazuma, četudi ni nikoli prekinil zvez s prejšnjimi zavezniki, Davidovičem in Spahom. Demokrasko za enotno sicer ni vedno računala v svojih kombinacijah z dr. Korošcem skupino, toda njeni voditelji so včasih izražali upanje, da bo dr. Korošec popolnoma prekinil odnošaje z vladnimi skupinami ter zopet stopil v ožji stik s svojimi prejšnjimi zavezniki, vsled česar tudi niso prekinili zvez z njim. S svojim govorom v Celju je dr. Korošec, ki je naglašal željo svoje stranke po vstopu v vlado, ne da bi s kakšno besedo omenil do sedanje svoje zaveznike, prisilil Davidoviča in Spaho, da razčistita te odnošaje. Zahtevala sta, naj se dr. Korošec jasno izjavi, ker dosedanje nedoločeno razmerje med njimi ne more več dalje obstojati. Ožji opozicijski blok sicer ne obstoji več kot politična organizacija, obstoji pa kot tehnična radi medsebojnega taktičnega podpiranja. Če pa bo dr. Korošec v dosedani smeri nadaljeval svoje delo, ne bo opozicijski blok niti kot tak več mogel obstojati. Radikalno glasilo naglašja, da dr. Korošec ni odgovoril precizno Davidoviču in Spahu, da pa v svojih izjavah vedno bolj dela na zbližanje z vladno koalicijo, kar se je pokazalo tudi v skupščini in njegovih odločitvah, zlasti pa v zakonodajnem odboru, kjer da o klerikalni govorniki popolnoma pomirljivo, postavljajoč se na ustavno stališče režimskih strank. Vse kakor so te navedbe glasila dalmatinskih radikalov o dvolični vladinovski politiki dr. Korošca zelo značilne in zanimive.

Pristaši Lj. Jovanovića odklanjajo spravo z radikalno stranko

Klub Ljube Jovanovića je izdal komuniké, v katerem označuje kot netočne vse vesti o stremeljenju po spravi med pristasi Lj. Jovanovića in radikalno stranko. Komuniké označuje sicer kot možno, da nekateri radikali delajo na to, da bi bilo pomirjenje med radikali splošno, vsled česar bi se imelo razširiti tudi na skupino Lj. Jovanovića, toda od Jovanovičevske skupine niso izšli nobeni tozadevni poizkusi, ker se morajo prej odstraniti vsi razlogi razkola.

Odbor za zakonski načrt o dobrovoljcih

Beograd, 25. novembra. p. Danes popoldne je nadaljeval svoje delo skupščinski odbor za proučevanje zakonskega načrta o dobrovoljcih. Člen 5. drugi odstavek nove redakcije se glasi: Vsak dobrovoljec, ki dobi na podlagi zakona zemljo za naselitev, je dolžan, da obdeluje to zemljo osebnostno, oziroma v svoji režiji. Izvzeti so težki invalidi in deca. Nadalje se je vršila debata o najzahtevnejšem členu 7. S tem členom se postavlja jo po načrtu vlade dobrovoljci v mnogo slabši položaj od navadnih agrarnih interesentov. Dr. Pivko je nastopil proti vladini stilizaciji, ki ne dovoljuje za dobo 5 let niti zadolževanja niti odsvojitve. Ako se dobrovoljec ne more zadolžiti, potem nima naravno kreditne sposobnosti in ne more graditi niti hiše, niti kupovati živine ter potrebnega poljedelskega inventarja. Upravičeno je, da se čuva prezadolževanje, ne sme pa se jemati dobrovoljcem možnost dobave neobhodnega kredita. Dobljena zemlja mora preiti takoj v svojino dobrovoljca. Dokler ni v popolni svojini, ni imetnik nikdar siguren, koliko časa ostane na njej in pred tem, da ga lepega dne z revizijo vržejo z nje. Dr. Pivko je zahteval že na poslednji seji pravico zemljiško - knjižnega prenosa in je predložil sledečo resolucijo: Zadolžiti se more od dneva naselitve samo z dolgoročnim hipotekarnim kreditom do glavnice vrednosti zemlje. O tem so danes govorili dr. Laza Marković, Milan Grol, Dimitrije Vujić ter ministri dr. Šibenik in Dušan Trifunović. Nato se je odbor zedinil v tem, da preide dodeljena državna zemlja v svojino dobrovoljca, oziroma njihovih naslednikov s tem, da more dobrovoljec takoj zahtevati vpis v zemljiško knjigo in da se to izvrši brezplačno. Ta zemlja se more zadolževati z dolgoročnimi krediti do 30 % vrednosti. Dajanje ekvivalenta v denarju intelektualcem mesto zemlje, je vlada odbila. Debata o zakonskem načrtu se bo nadaljevala v soboto popoldne ob 10.

Madžarski poslanik v Beogradu premešča v Rim

Budimpešta, 25. novembra. pr. Beogradski poslanik Andrej Hory je imenovan za poslanika pritalijanski vladi namesto grofa Nemetha. Beograjsko poslanstvo bo začasno vodil poslaniki svetnik Evgen Forster, ki je danes odpotoval iz Budimpešte v Beograd.

Zadeva »Slavenske banke«

Konferenca v ministrstvu trgovine. — Tožba proti »Länderbanki«. — Akcija upniškega odbora.

Beograd, 25. novembra. p. Včeraj se je v ministrstvu trgovine vršila konferenca z delegati upravnega sveta »Slavenske banke«, katerim je bilo sporočeno, da je TPD pristala prispevati za mirno likvidacijo zavodu 13 in pol milijona Din, a da je glavni krivec »Länderbanka« odklonila povišanje prispevka od 7 in pol milijona na 20 milijonov, kakor je to zahteval minister Krajača. Ministrstvo trgovine je odločeno storiti nadaljne energične korake, da se »Länderbanki« prisili k izdatnejšemu sodelovanju pri likvidaciji. Izgledi likvidacije se v ministrstvu presoja optimistično ter se zatrjuje, da se mora na vsak način preprečiti polom zavoda in s tem velika nesreča za naše gospodarsko življenje.

Zagreb, 25. novembra. n. Upravni svet »Slavenske banke« je sklenil vložiti proti »Länderbanki« tožbo na povračilo depozitov, ki jih je ta zavod za svoje terjatve napram »Slavenski banki« odnesel iz »Slavenske banke« preko svojih direktorjev na Dunaj. Med te depozite spadajo velike množine delnic »Ljubljanske kreditne banke« in TPD, ako bo tožba upravnega sveta uspešna, in juristi so soglasnega mnenja, da je pravno popolnoma utemeljena, po mnenju bančnih krogov gladka in enostavna likvidacija »Slavenske banke« takoj izvedljiva.

Ljubljana, 25. novembra. b. 13. t. m. se je vršila seja upniškega odbora, ki zastopa večino do sedaj organiziranih upnikov »Slavenske banke«. Stori se je bil sklepi glede nadaljne energične akcije v zaščito slovenskih upnikov. Z ozirom na dejstvo, da se je pojavil še en upniški odbor pod vodstvom odvetnika dr. Marušića, je bilo sklenjeno, povabiti tudi ta odbor k sodelovanju in predlagati, da se oba odbora združita, ker bi cepitev sil upniški akciji mogla občutno škodovati. Odboru dr. Marušića je bil takoj poslan konkreten predlog za združitev.

Konferenca za znižanje obrestne mere

Beograd, 25. novembra. p. Upravni odbor Narodne banke je na eni svojih zadnjih sej sklenil, da se skliče za 15. december v Beogradu konferenca predstavnikov vseh večjih domačih zavodov, kakor tudi predstavnikov privrednih korporacij iz države. Konferenca se bo pečala z vprašanjem znižanja obrestne mere naših denarnih zavodov. Kakor znano bi se imela ta konferenca vršiti že preje, pa je bila odgojena.

Težkoče mlinске industrije pred tarifnim odborom

Beograd, 25. novembra. p. Danes so pričele zborovati v dvorani beograjske industrijske zbornice tri stalne sekcije tarifnega odbora. Na dnevnem redu so bili novi prometni tarifi od 1. oktobra t. l. oziroma njihovi efekti na poedine privredne grane. Pred otvoritvijo debate o tarifnih postavkah, se je razpravljalo o tarifni postavki za žito in moko ter o vplivu nove tarife na delo mlinov v državi. G. Achselrad, ravnatelj jugoslovenskega saveza mlinov iz Zagreba, je razložil stanje, v katerem se nahajajo mlinski ter predložil želje za odpravljenje konkurenčne sposobnosti med mlinski vseh krajev naše države. G. Bajloni je razložil težkoče v zunanjem in notranjem pogledu ter je podal nekaj predlogov. Končno je bilo sklenjeno, da se sestanejo zastopniki naše mlinске industrije na posebni seji ter tamkaj ugotove svoje želje z ozirom na notranje in izvozne tarife. Popoldne se je razpravljalo o pristaniških tarifah.

Izvršilni pravilnik k novemu stanovanjskemu zakonu

Beograd, 25. novembra. p. V ministrstvu socijalne politike je bila sestavljena posebna komisija, ki bo izdelala izvršilni pravilnik k novemu zakonu o stanovanjih. S tem pravilnikom naj se rešijo sporna vprašanja, ki bi mogla nastati med nejasnostmi zakona. Medtem pa je novi zakon že davno v veljavi!

Revolucija v Albaniji

Beograd, 25. novembra. p. Ministrstvo zunanjih del je izdalo nocoj obvestilo o zadnjih dogodkih v Albaniji. Po poročilih, ki so prispela iz Albanije, se nadaljujejo borbe med uporniki in vladnimi četami v predelu Šalje. Tekom prošle noči in danesnjega dne ni bilo nikake značilne izpremembe razen te, da so bili uporniki pod pritiskom vladnih čet nekoliko potisnjeni v planinske predele med Šaljo in Kastracem. V Skadar je prispela vest očitno od strani upornikov, da se tu pleme Puka pridružuje upornikom. Ta vest se ne potrjuje in je ni moči kontrolirati, ker je telegrafska zveza po plemenih Puka in Miriditi prekinjena. Neki telegrafist, ki je včeraj odšel iz Skadra, da popravi telegrafsko zvezo, je bil na poti od upornikov ubit. Trdi se, da je don Marko Dioni, vodja Miriditov ponudil predsedniku albanske republike Ahmedu begu Zogu svojo pomoč za slučaj potrebe. Ta ponudba bi bila značilna v toliko, ker potrjuje dejstvo, da so Miriditi, najjačje katoliško pleme v severni Albaniji o tati vrstici sedanja vladi ter potemtakem ni pričakovati uspeha ostalih upornih plemen. Zabeleži se tudi lahko spopad upornikov z vojsko v Jasstrah, ki je končal s porazom upornikov. Po sedanjih poročilih bo upniški pokret v kratkem udušen. Na potu iz Tirane se nahajajo močni oddelki vladne pehote, ki bo gotovo definitivno ugnala upornike.

Marconi pri papežu

Rim, 25. novembra. o. Listi poročajo, da je bil senator Marconi včeraj v zasebni audijenci pri papežu. »Lavoro d'Italia« pravi, da je prišel slavi izumitelj, ki je ločen od žene, zato k papežu, da bi omogočil zapeljivo poroko z mlado Angležinjo.

Na delo za oblastne volitve

Nekaj pojasnil in navodil pristašen in funkcionarjem SDS.

Razdelitev mandatov

Ljubljanska oblastna skupščina bo štela 54 poslancev. Mandati so na posamezne okraje razdeljeni takole: Ljubljana, mesto 5 mandatov, Kranj 5, Krško 5, Ljubljana, okolica 7, Novo mesto 5, Kamnik 4, Litija 4, Kočevje 4, Brežice 3, Laško 3, Logatec 3, Radovljica 3, Črnomelj 2, Kastav 1.

Mariborska oblastna skupščina bo štela 63 poslancev, od katerih dobijo mesti Maribor 3, Celje pa 1. Na posamezne okraje odpadejo: Celje (razen mesta) 5, Dolnja Lendava 4, Gornji grad 2, Konjice 2, Ljutomer 3, Maribor, desni breg 5, Maribor, levi breg (razen mesta) 5, Murska Sobota 5, Prelog 5, Čakovec 5, Ptuj 7, Šmarje 5, Prevalje 3, Slovenjgradec 3.

Vlaganje kandidatnih list

Ker so oblastne volitve razpisane z ukazom obnarodovanem 25. novembra, se bodo kandidatne liste vlagale od 9. do 25. dne po obnarodovanju, t. j. od 4. do 20. decembra 1926 in dobe skrinjice v vsakem srezu razvrstitev po redu, kakor bodo liste vložene. Popravki se lahko zahtevajo samo še 15 dni od 25. novembra naprej, t. j. do všteteza 10. decembra. Volišča pri oblastnih volitvah so ista kakor pri zadnjih volitvah v Narodno skupščino. Ali ste javili tajištvu SDS imena čuvarja oziroma njegovega namestnika? Ako je čuvaj iz kateregakoli razloga odpadel, treba ga namestiti z ugledno osebo, ki ljudi dobro pozna in bo znala sproti poročati o poteku volitev. Ali imate volilni imenik v redu? Treba ga skupno s čuvarji takoj predelati radi popravkov in radi agitacije!

Mussolini o trgovinski pogodbi z Grško

Rim, 25. novembra. s. Po podpisu italijansko - grške trgovinske pogodbe je izjavil min. predsednik Mussolini grškim novinarjem: »Prosim vas, da smatrate 24. november kot dan, ki je odločilen za italijansko - grško prijateljstvo. Ako govorim o prijateljstvu, mislim pri tem nekaj konkretnega, kar vodi do dejanj. Vedite, da se lojalno držim besede, ako rečem, da vodim napram kakemu narodu prijateljsko politiko, kakor je to v tem primeru. Svojo prijateljsko politiko bom tudi dejansko dokazal. Podpisana trgovinska pogodba je najboljši dokaz obojestranskih dobrih namenov in prijateljstva. Grčija in Italija sta dve sosedski državi, katerih interesi si ne nasprotujejo. Morebiten spor med nami bi izrabila le tretja država.«

Rim, 25. novembra. o. Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Grandi je priredil danes na čast grški delegaciji, ki je podpisala včeraj trgovinsko pogodbo z Italijo, svečan obed, ki so se ga udeležili tudi finančni minister Volpi, prometni minister Ciano in minister za narodno gospodarstvo Belluzzo.

Česa je obtožen Ricciotti Garibaldi?

Pariz, 25. novembra. s. Preiskovalni sodnik je izjavil, da more postopati sodišče, ki je natančno preučilo policijske akte, proti Ricciottiju Garibaldiju le radi onih dejanj, ki se dajo neizpodbitno dokazati in ki jih je Garibaldi sam priznal. Ta dejanja so: sodelovanje z načelnikom rimske policije, sprejem 600.000 lir od italijanske policije, sestava načrtov, ki naj bi jih prinesel italijanski policiji protifašisti Sevoili in pa trik, po katerem dobi vsak protifašist, ki ga pošlje Garibaldi v Italijo, polovico v sredi pretrgane razglednice, drugo polovico pa pošlje Ricciottiju italijanski policiji. Garibaldi je vse to priznal. Razen tega je vsa ta dejstva tudi sporočil svojemu bratu Santu v pismu, v katerem je skušal opravičiti svoje postopanje. Ricciotti pravi, da ni bil agent provocateur, ampak navaden tajni agent politične policije. Njegove gmotne razmere so bile tako obupne, da je moral sprejeti denar, ki mu ga je ponujala italijanska policija.

Oboroževanje na francosko-italijanski meji

Pariz, 25. novembra. s. Komunistična »Humanité« prinaša doslej še nepotrjeno senzacionalno vest, da je zbranih v Ventimigliji in okolici kakih 2500 fašistov v popolni bojni opremi. Prevzeli so obmejno službo, ki so jo doslej izvrševali karabinjerji. Francoska vlada ve za vse to in je zato opremila obmejne carinike s strojnimi puškami. Tudi gozdni čuvaji ob meji so dobili puške. Obmejne čete so ojačile dve bateriji iz Niemesa in en pehotni bataljon iz Toulouse.

Plaz zasul vas

Pariz, 25. novembra. s. V Roquebillieru pri Nici je plaz, ki je zasul 20 hiš, ubil, kolikor je doslej znano, 25 ljudi. Nesreča je nastala vsled močnega deževja zadnjih dni. Reševanje je silno težko, ker prihaja pri kopanju takoj blato in voda na dan. Opazovali so že par dni, kako se počasi hrib nagiba proti morju. Oblastvo je pravčasno opozorilo prebivalstvo na nevarnost in je zadnji trenutek tudi odredilo prisilno evakuacijo. Vendar je mnogo ljudi ostalo kljub opozorilu v svojih domovih. Zato je tudi število žrtev tako veliko. Škoda je ogromna, ker bo treba vse hiše popraviti, precej pa popolnoma na novo sezidati. Kopanje v Roquebillieru so morali opustiti, ker se vsipa vedno nova zemlja na vas. Vojaki in ognjegašci, ki rešujejo prebivalstvo, so bili v veliki nevarnosti, da jih ne poduje. Izpod zemeljskega plazu pri Roquebillieru so doslej izkopali 22 mrtvecev.

Število poslancev za posamezne srece določi definitivno upravno sodišče v Celju tekom osmih dni.

Kdo ne more biti kandidat za oblastno skupščino?

Ne smejo se kandidirati za člane oblastne skupščine politični, finančni, sumarski uradniki, sodniki in uradniki agrarne reforme. Kandidati morajo biti v oblasti nastanjeni najmanj že tri leta.

Kandidati in namestniki

Kandidatne liste obsegajo razen kandidatov še enako število namestnikov. V eni in isti oblasti se ne sme ena oseba kandidirati v več nego treh volilnih edinicah (srezih, mestih).

Sestava kandidatnih list

Sestavo kandidatnih list s formalne strani, njihovo kontrolo in vložitev pri sodišču bo vodilo za ljubljansko oblast tajištvu SDS v Ljubljani za mariborsko oblast tajištvu SDS v Mariboru, razen za srece celjskega okrožja, za katere poskrbi okrajno tajištvu SDS v Celju. Liste se vložijo od 4. do všteteza 20. decembra pri pristojnem sodišču in sicer pri ljubljanskem deželnem, novoškem, celjskem in mariborskem okrajnem sodišču, kamor dotični srez spada.

Predsednikom srezkih organizacij SDS

Izvršite tekom današnjega dne potrebne priprave za sestavo kandidatne liste! V kolikor niso sestanki okrajnih organizacij že sklicani, sporazumite se telefonski s tajištvom SDS in skličite nato že te dni prvi sestanek.

Koncentracija italijanske vojne mornarice

Rim, 25. novembra. o. »Tribuna« poroča iz Brindisija, da je v tamkajšnjem pristanišču zbran del vojne mornarice.

Silna megla v Londonu

London, 25. novembra. e. Včeraj in danes ves dan je bila v Londonu in okolici silna megla, ki je zelo ovirala promet. Zgodilo se je tudi več nesreč. Ulice so morale biti tudi podnevi razsvetljene. V gosti megli sta trčila skupaj dva osebna vlaka na odprti progi proti Southamptonu. Ker sta previdno vozila, se ni nihče resno poškodoval. V bližini Londona se je pripetila železniška nesreča, pri kateri je bilo trideset potnikov ranjenih.

Povodnji v gornji Italiji

Rim, 25. novembra. k. V provinci Cremona je narasli Pad na gotovem mestu izpodjedel in odnesel obzidje in poplavlil ogromno površino zemlje. Prebivalstvo se je moglo rešiti s čolni. Trte so popolnoma pod vodo. Kako visoko stoji voda, se vidi že iz tega, da mole iz valov le vrhovi dreves. Vreme se je nekoliko zboljšalo in ne dežuje več, tako da trenutno ni več nevarnosti. Bati pa se je poplav, ko se prične tajati sneg, ki je precej zapadel v višjih legah.

Nesreča italijanskega letala

Terino, 25. novembra. o. Ko se je popoldne dvignilo na tukašnjem letališču letalo k poskusnemu poletu, je iz znatne višine začelo nenakrat hitro padati. Aeroplan, v katerem sta bila dva letalca, je v veliko silo treščil na tla in se popolnoma razbil. Pri tem se je vnel in zgorel. Letalca sta bila mrtva.

Velika eksplozija v Lilleju

Lille, 25. novembra. (pa.) V neki tvornici je prišlo do velike eksplozije. Tri osebe so bile ubite in 40 ranjenih. Škoda se ceni na 6 milijonov frankov.

Primo de Rivera obolel

Madrid, 25. novembra. d. Ministrski predsednik Primo de Rivera je resno obolel. Oficijelno se bolezen sicer priznava, vendar pa se ne poroča o pravem stanju bolnika. Pri Riveri se kažejo znaki simptome diabesa. Kljub boleznim je diktator izjavil, da bo še nadalje delati za poravnava spora z antilje-risjskimi častniki, ki še vedno ni končan.

Rumunska kraljica na povratku domov

Bukarešta, 25. novembra. pr. Dvorni maršal Angelescu bo v nedeljo kraljici Mariji ob prihodu v Cherboung poročal o boleznih kralja ter jo nato spremljal na poti domov. Kraljica Marija se ob povratku v domovino ne bo ustavila v Parizu.

Ustanovitev državnega gospodarskega sveta v Nemčiji

Berlin, 25. novembra. (be.) Definitivni načrt o ustanovitvi državnega gospodarskega sveta določa 123 stalnih članov. Imel bo tri oddelke, v katerih bodo zastopniki delodajalcev, delojemalcev in konzumentov. Inozemski Nemci bodo imeli v tem gospodarskem svetu enega stalnega člana.

Vpepelitev Krasinovega trupla

London, 25. novembra. s. Truplo sovjetskega poslanika Krasina sežgejo v Londonu, nakar prepeljejo njegov pepel v Rusijo.

Kamenjev poslanik v Rimu

Rim, 25. novembra. (ri.) Sovjetska vlada je imenovala Kamenjeva za poslanika v Rimu.

Vojna na Kitajskem

Pariz, 25. novembra. s. »Chicago Tribune« poroča iz Hankova, da je general Jang-tse s 50.000 vojakih prešel h kantonski vojski, ki je s tem dobila v svoje roke največjo kitajsko provinco Sečuan.

Naši kraji in ljudje

† Franjo Bučar

Zopet vihra na našem gledališču črna zaslava. Umrl je višji operni režiser, bivši tenor naše opere in dolgoletni tenor raznih velikih nemških odrov, Franjo Bučar.

Rojen 20. januarja 1861 v Postojni kot sin slovenskega odvetnika se je po nekaterih srednješolskih letih posvetil umetni obrti, je absolvirati obrtno šolo na Dunaju, posejal v Benetkah umetniško šolo (Scuola Veneta d'Arte) in prejel ondi za rezbarsko delo v tečaju l. 1886-87 premijo 2. reda. Že kot mladenič je v Ljubljani prepeval v kvartetu 2. tenor, kot voljak v Pulju pa je začel peti 1. tenor.

Po absolviranju obrtne šole je postal učitelj na obrtni šoli ljubljanski, ki je bila takrat v Virantovi hiši na Sv. Jakoba trgu. Kot vrlega pevca pa ga je odkril rajni Fr. Gerbič, ki ga je nato poučeval in pritegnil k sodelovanju pri pevskih predstavah Dramatičnega društva. Mladi Bučar je torej nastopal kot tenor v takratnih prvih slovenskih spevoigrah in želi mnogo priznanja.

Zborovanje SDS v Zidanem mostu

V nedeljo, dne 28. t. m. ob 9.30 dopoldne se bo vršilo v Zidanem mostu, v prostorih gostilne Juvančič

zborovanje Samostojne demokratske stranke.

Poročata dr. Joža Bohinjec in dr. Stano Rape. — Vabljeni prijatelji iz vsega laškega sresa.

Srežka organizacija SDS.

Slovenski profesor na poljski univerzi

Imenovanje dr. Vojeslava Moléja za rednega profesorja v Krakovu.

Za rednega profesorja umetnostne zgodovine slovenskih narodov, s posebnim oziranjem na južne in vzhodne Slovence, je imenovan na novo ustanovljenem slovenskem inštitutu Jaglonske univerze v Krakovu, naš rojak g. dr. Vojeslav Molé.

Profesor dr. Molé je rodom iz Kanala pri Gorici — in znan našim javnosti ne samo po svojem znanstvenem, ampak tudi literarnem delovanju. Gimnazijo je absolvirati v Novem mestu, univerzitetno študij pa l. 1912 na Dunaju, ko se je izpopolnil še na univerzah v Krakovu in Rimu. Svoje prvo mesto je nastopil kot praktikant in asistent centralne komisije za varstvo spomenikov v Splitu pri konservatorskem uradu za Dalmacijo. Takoj začetkom vojne je prišel v rusko ujetništvo, kjer je postal l. 1919 na univerzi v Tomsku v Sibiriji privatni docent za umetnostno zgodovino. Naslednje leto se je vrnil v domovino in bil imenovan za docenta za klasično in bizantinsko umetnostno zgodovino na ljubljanski univerzi, kjer je postal l. 1924 izredni profesor. Lansko leto je dobil dopust in je prebival kot kontraktualni profesor umetnostno zgodovino slovenskih narodov na univerzi v Krakovu, kjer so mu letos ponudili stolicu na novo ustanovljenem slovenskem inštitutu.

Svoje znanstvene spise je objavil prof. Molé večinoma v letnih poročilih dunajske centralne komisije, v našem Zborniku za umetnostno zgodovino, v poljskem jeziku pa v Krakovskem »Przeglądu Wspotczony«. Je tudi član umetnostno zgodovinske komisije pri poljski akademiji znanosti.

Odličnemu slovenskemu znanstveniku, ki je svoje važno mesto na slavni jaglonski univerzi bratskega poljskega naroda prevzel, želimo kar najlepših uspehov, prepričani, da je njegovo imenovanje tudi s stališča jugoslovensko-poljske vzajemnosti velikega pomena.

K razpustu občinskega zastopa v Mežici

Prejeli smo sledeče popravke: Pod tem naslovom je »Jutro« z dne 16. t. m. priobčilo poleg drugega tudi vest: »Šolsko osebje pa si je dalo lani razžagati za lastno uporabo na stroške krajevnega šolskega sveta, v katerem je vedril in oblačil g. Möderndorfer, 40 kubičnih metrov drv za 950 Din.

Celokupno šolsko osebje v Mežici označuje pravkar navedeno očitano mu činjenico najodločneje kot neistinito.

Mežica, dne 20. novembra 1926.

Celokupno šolsko osebje: Ivo Feinig, šol. upravitelj, Vinko Möderndorfer, Rudolf Gallob, Alojzija Vrčec.

V občinski svet ni bil imenovan »Rudolf Gallop«, nego Rudolf Gallob, učitelj v Mežici.

Mežica, dne 20. novembra 1926.

Rudolf Gallob

Luče in Solčava zopet opustošena

Luče, 24. novembra

Z velikim naporom domačinov in veliko dušno naklonjenostjo g. srežkega poglavarja Vouška, ki je podelil občinama Luče in Solčava večjo denarno podporo, so pred kratkim za silo obnovili po zadnji povodnji pretrgano vez z ostalim svetom. Zgradil se je zasilen most v Lučah in postavljeno so bile 4 brvi do Solčave. Po tej provizorni poti so donosali najpotrebnejši živež v Luče in Solčavo v koših tako, da vsaj najnujnejšega ni primanjkovalo.

V noči od 21. na 22. t. m. pa so veliki nalivi izpremenili Savinjo v besneč hudournik, ki je odnesel vse, kar je pri zadnji povodnji še ostalo. Vse zasile brvi od Solčave do Luč in most v Lučah so izginili v umazanih valovih. Oba kraja sta popolnoma odrezana od sveta. Prehod je mogoč samo po nevarnih stezah preko planja.

V nedeljo so prišli v Luče pionirji iz Ptuj, da bi pomagali pri popravilu od zadnje povodnji porušene cest. V ponedeljek so z nadloveskim naporom našli nastip, ki varuje vas Luče in katerega je pobesnela Savinja predra na dveh mestih. Tudi domačini so delali z največjim naporom, saj zavisi usoda spodnje vasi edino od tega nastipa. Ljudstvo je vsled prestane strahu popolnoma zbegano. Skrajna gospodarska kriza v teh dveh občinah je prišla prebivalstvo na rob propada, vremenske katastrofe ga pa tirajo naravnost v obup. Tukaj treba energične odprave.

Gospod veliki župan mariborski, ki največjo pozornostjo in ljubeznijo zasleduje razvoj teh dveh krajev, gotovo ne bo pripustil, da propadeta vsled takih nesreč. Velik vir dohodkov iz tujskega prometa bo usahnil, krasote naših planin bodo nedostopne, če ne bo posegla vmes močna roka, ki bo z velikopotezno akcijo obnovila vsaj to, kar je bilo, če ne več. Lastnih sredstev ni. Okrajni zastop je izčrpan, občini pa ubogi kot cerkvena mlš. Dolžnost našega poslanca g. Pušenjaka bi bila, da se potrudijo do nas tudi sedaj, ko smo v nesreči, ne samo takrat, ko je treba zbirati kroglice. V nesreči se pokaže prijatelj. Mesto da brezplodno intervenira pri raznih ministrstvih proti našemu srežkemu poglavarju, ki se je za naša dva kraja pobrigal več, kot veleva samo dolžnost, naj ga raje posnema v vnevi za dobrobit tukajšnjega prebivalstva.

Plazovje pri Pilštajnu rije naprej

Poročali smo že o ogromnem plazju, ki se valja s hribovja nad vasio Stari trg pri Pilštajnu in ki grozi podredi osem hiš ter zasuti okrajno cesto in večji potok. Krasen vinograd in drugo plodno zemljo je itak že odnesel. Potok je že tudi deloma zajezen in cesta pretrgana. Vojaštvo, ki je došlo na intervencijo velikega župana g. dr. Pirkmajerja, dela z velikanskim naporom, da omeji nesrečo, vendar vse zaman. Mnogi ne vedo, ki so se dolgo časa zbirale globoko pod zemljo, delujejo naprej in silijo na površje, ogromne plasti zemlje pa se premikajo vedno nižje proti dolini. Jarke, ki jih izkopljejo vojaški pionirji za odtok vode, mehke mase prsti spriti izravnavajo in onemogočujejo rešilno akcijo. Izgleda, da bo treba z dragocenim, toda brezupnim delom prenehati in prepustiti položaj neizogibni usodi. Sedaj je študirajo pristojni faktirji, kako bodo preložili tok potoka, ki ga bo plaz nabirž popolnoma zasul. Prav tako bo treba preložiti cesto. Vse to pa bo stalo seveda ogromno denarja.

Bliža se zgodovinski dan kinematografije v Ljubljani.

„Carjev glasnik“

Edini eminentni ruski vefilim.

Mihail Strogov

Pri vseh predstavah bo sodeloval pomnoženi lastni orkester ter originalni ruski pevski zbor in balalajka-orkester!

To je Balkan-film, ki pride v

KINO „DVOR“

Samo še danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

HAROLD LLOYD

v kolosalni burki „On kot direktor hotela“

Kot druga senzacija briljantna dunajska veseloigra

Gospod brez prenočišča

v glavni vlogi Georg Aleksander.

Kino „Dvor“.

Pride: monumentalni ruski film „Carjev glasnik“ — Mihail Strogov.

Telefon 730.

Požari na Murskem polju

V torek, ob 11. dopoldne, je nastal v vasi Bunčani požar, ki je močno ogrožal vso vas. Zaneli je štiriletni sinček posestnika Lubija, ki si je zakuril na skednju. Domači so odšli namreč v bližnji Veržej na mlstijo in tako so ostali otroci sami doma in pasli krave. Vseled hudega vetra se je požar z veliko naglico razširil in je bilo tekom ene ure že 12 poslopj v plamenu. Bila je velika nevarnost, da pogori sploh vsa vas. 24 brigadnic je prihitelo od vseh strani na kraj nesreče. Gasilci so delali s polno paro in velikansko požrtvovalnostjo. Prišli so celo gasilci iz Radgone z motorno brigadno, kar je učinkovalo na preplašeno ljudstvo zelo blagodejno. Le z nadloveskim naporom gasilcev se je končno posrečilo zaježiti ognjeno morje vsaj toliko, da ni zgorela vsa vas. Sicer pa je pogorišče že tako dovolj strašno. Posestniku Francetu Budji in Andreju Šumaku so zgorela vsa poslopja in živila; rešili so le nekaj pohištva. Posestniku Francetu Lubiju je ogenj uničil skedenj in hleve, Alojziju Stumfpu skedenj in svinjske hleve. Alojziju Milnariču je z velikim naporom rešil svojo hišo in hlev. Gasil je osebno na strehah, ki so se ponovno vzele pač pa mu je zgorel hlev. Škoda je ogromna, pomoč nujna.

Istega dne, ob 19. uri, je bil že zopet alarm Gorelo je v bližini Lokavcih. Že takoj silno izmučeni gasilci niso pomišljali, ampak takoj odhiteli ponesrečenim sosedom na pomoč. Požar je v Lokavcih vpelel vsa poslopja posestnika Novaka in njegovega sosedu Pušenjaka, kateremu je pogorelo tudi mnogo krme in ves živež. Kje naj bodo pogoreli prehrano do prihodnje žetve? Potrebno je pač, da jim priskoči domačini na pomoč. Oddolžimo se nesrečnim žrtvam!

Strašna nesreča na svatbi

V Kraljevem Selu pri Zaječaru v Srbiji se je na svatbi posestnika Ranka Ivčica dogodilo silno tragičen dogodek. Na nevestinem domu se je po kosilu zbralo polno svatov, ki so veselo razpoloženi neprestano plesali pred hišo. Dva mladeniča sta našla v bližini dva prazna tipovska projektila in jih napolnila s smodnikom, zemljo in kamenjem. Čim sta jih v počasiženje žena in neveste zapalila, je sledila eksplozija. Ki je imela strašne posledice. En projektil je padel sredi med svate in ubil tri dekleta, dve osebi pa težko ranil.

V predmestnem dnu...

Ljubljana, 25. novembra

»Auf biki, pri vas pa ni nikla«

Ta kritik se je razlegel smoti na ulicah Zelene jame, ne enkrat, desetkrat, petnajstkrat. Stražnik, ki ima tamkaj obširen okoliš, je sprva prislunil, misleč pa, da se veseljak kmalu umiri in se izgubi v kako hišo, je korakal mirno svojo pot. Ker pa je ni hotelo biti miru, je končno stopil za glasom, ki je bil visok in tenak. »Otroci!« si je mislil stražnik. Počakal je trenotek v temi za vogalom, a zopet se je razleglo: »Auf biki!« Tedaj se je začel smeh in vpitje cele gruč ljudi in kot bi trenil, je stal stražnik med njimi. Otroci in polodrasli mladeniči ter dekleta, z njimi vred pa tudi starejši ljudje, so se razkropili ter odhiteli na vse strani. Sredi ceste sta ostali le dve dekletki: prva stara okrog 23 in druga okrog 16 let. Prva je poskusila še enkrat in že odprla usta: »Auf...!« Ko pa jo je prijel stražnik za rokav, ji je glas zamrl v grlu. Sklonila je glavo in se pijano zasanjala v svojo mlajšo tovarišico, ki ji je enako pijano odgovarjala. Kakor da bi bili domenjani, sta vzkliznili zopet obe naenkrat: »Auf biki, pri vas pa ni nikla«.

Stražnik je uvidel, da ima v resnici opravka z vinjenima dekletoma. Zato se je odločil in obe odpeljal na policijsko direkcijo. Tamkaj sta obe prespali noč v zaporu, zjutraj pa je policijski komisar pričel z zasliševanjem.

»I, seveda sem bila pijana!« je odgovarjala mlajša. »Mislija sem, da moram delati enako kakor moja prijateljica!« Obe sta se tekom večera zamudili v gostilni v moški družbi in sta šli šele pozno ponoči domov na Selo sami, kajti pijani moški so ju bili tudi že sili.

Tekom zasliševanja mlajše so pričele prihajati na dan stvari, da so se celo komisariju pričele jeziti lasje na glavi. Pri vsakem njenem stavku, ki je razgrinjal skrivnosti predmestja, se je kar pocedilo blata, ki priča o moralni propasti posameznih družin in širše okolice. Glede morale traja v onem predmestju ena sama dolga noč, ki grabi s svojimi tipkami v naročje orgijam že 11, 12, 13 in 14 letne deklice. Porajajo se mučne situacije, ko mati opaža v svoji hčeri samo žensko in obratno. Opazovanja se naposled ob priliki domaćih praproz zgostijo v najbrutalnejšo psovko, ki je adresira sedaj materi na hčerko, ali hčerka na mater. Poldorasli fantiči se v tej atmosferi nagibajo k apatstvu in postajajo s tem strah ne samo domačim in bližnji okolici, marveč vsemu prebivalstvu mesta. To so najokretnjeji žepni tatovi, vlomilci in barake itd. Kaj pa še bo vse iz njih, menda ni težko ugibati.

Na podlagi razkritij obeli deklice je sedaj uvedena obširna preiskava, ki bo razkrila,

upajmo, vso to predmestno dno. Merodajni faktorji bodo imeli tukaj vsekakor dovolj posla, da pri koreninah iztrebijo bolhotni greh in ubijejo pravočasno demoralizacijo, ki grozi uničiti toliko družin in slovensko eksistenco.

Porota

Ljubljana, 25. novembra.

Drzni vlomilci

Predsednik g. Vehovar je danes za ključno razpravo porotnikom predstavil dva poklicna svedrova Ivana Možina 25. letnega delavca iz Daljne vasi in Franceta Pibernika, natakarija, prav toliko starega, ki pa ni imel stalnega bivališča, dokler mu ga ni preskotalo sodišče. Oba sta bila radi tatvine že kaznovana.

Obtožnica je bila cela klobasa, ki sta jo dečka zašpilila s svojim priznanjem. To vam je bilo tatvin! Možina in Pibernik sta avgusta letos ukradla iz zaklenjene hiše Mihe in Micke Vrečar več obleke in blaga, vrednega 622 Din. Tatvino sta tajila: pa je pristopila Vrečarjeva Micka, pogledala suknjic, ki so ga pri fantičkih našli, zardela in udarila z nogo ob tla: »Tale rekele« je pa od mojega starega. In presenečena tatova sta tatvino priznala.

Toda to je bila najmanjša tatvina, ki si je sledila cela veriga. 8. avgusta ponoči sta v Dobrunjah iz zaklenjene hiše Mihe Anžiča vzela iz zaprte omarice za 300 Din vrednosti. 9. avgusta gostilničarju Kregarju kazenje in šunko in še isto noč v Mostah Mariji Novaki brinjevece, konjake, kruh in lepe igralne karte, da sta potem lahko po bližnjim kozolcem v mesečini kvartala. Čez par dni pa sta še Janezu Dimniku in Francetu Černetu odnesla cigarete, smotke, šunko, žganje, klobase itd., da bi njihove nežne ročke preveč ne trpele, sta vzela tudi nože in vilice, da sta lahko udobno jedla. Najhujiši je bil pa vlom v konzumnno društvo v Litiji: 77 srajc, 48 kravati in drugo ukradenko blago dosega vrednost 46 tisoč 500 Din. Privoščila sta si še par drugih strank in sta vse oškodovala za okoli 50.000 Din.

Sicer je pa Ivan Možina kradel tudi sam. Julija je služil pri upokojenem majorju Francetu K., ki je imel zelo lepe škornje, kadar jih je Janez likal, je vedno fantaziral, kako so lepe in kako bi se mu bile podale. Ko ga je major Julija odslavil, so odražali tudi lepi oficirski škornji, a Janez pravi, da so se morali podati na drugo stran, ker jih on nima. Potem je Možina služil v Ljubljani in vzel dvema uslužbenecima, ki sta stanovala v sosednji hiši suknjic, srajc, hlač in drugo kar je bilo vredno kakih 800 Din.

Pibernik si je pa izbral še drugega tovariša in sicer znanega tatu Ludvika Sustarja ter njegovo ljubico, vlačugo Pepco ter so koncem Julija vlomili na Dvoru in v Vrhovem, kjer so odnesli razno obleko. Tako je Možina sam ukradel za okoli 1500 Din, a Pibernik s Sustarjem do 7500 Din in je skupna škoda znašala okoli 61.000 Din. Možakarja sta tatvino precej priznala: povsod sta bila, a v nekaterih krajih sta manj vzela; zlasti za srajce v konzumnem društvu sta trdila, da sta jih vzela samo 40 in nekaj kravate, ne pa drugega.

Predsednik: »Možina! Zakaj ste pa tako zelo kradi?« — Možina: »I, prilika je naslesla.« — Predsednik: »Toliko smotk in cigaret sta vzela, da bi lahko začela trafiko. Kam sta jih vendar dala?« — Obtožene: »Malo sva kadila, malo razdala, drugo prodala.« — Predsednik: »Kako v Mostah in Štepanji vasi, kjer sta na dveh krajih vlomila v eni noči; kje sta bila najpreje?« — Možina: Kje nekli Najpreje sva vlomila v Novakovo gostilno in vzela jedačo in pijačo potem sva pa okrepčana šla v Štepanjo vas. Dimniku v Polju, sva pa vzela 12. avgusta samo nekaj cigaret! Predsednik: »Pri Černetu v Mostah ste se tudi prav isto noč dobro imeli. Pa še vilice in nože sta ukradla.« — Možina: »To sva si pa samo sposodila. Vzela sva pa samo par vilic in nožev.« — Predsednik: »Kako pa v Litiji?« — Obtožene: »No, po pravici povedano ta načrt sem pa jaz skoval. Pod kozolcem sva ležala prejšnjo noč, jaz sem pa delal načrt. V skladišče sva vlomila z dleti in sekro. Srajce sva pa še štela!«

Na podlagi izreka porotnikov, ki so vprašanje glede tatvin potrdili, znesek pa znižali, a ne pod 10.000 Din, sta bila Ivan Možina in Francet Pibernik obsojena vsak na 4 leta težke ječe in povračilo škode, po prestopi kazni pa prideta v prisilno delavnico.

S to razpravo je bilo končano zimsko zaslanje ljubljanske porote, na katerem ni bil oproščen noben obtožene.

Pred sodniki

Nande iz Sentpeterske ceste je fujakar. Dne 20. septembra je hotel tekovati s tramvajem in pognal je svojega šimelca, da so se kar iskre kresale. Pri tem je prezrl cestnega pometalca Boštjana in je njegov vozček preobrnil, Boštjan pa je odletel par metrov vstran, a poškodoval se ni. Nande pa pravi, da ni res, da bi tekmoval s cestno železnico, da je Sentpeterska cesta zelo ozka in da je on pravilno vozil. Bil je zato tudi oproščen.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Petek, 26.: »Macbeth«. A.
Sobota, 27.: Zaprt.
Nedelja, 28.: ob 15.: »Doktor Knock ali Triumf medicine«. Ljudska predstava, znižane cene. Izv. Ob 20.: »Kovarnstvo in ljubezen«. Premijera. Izv.
Ponedeljek, 29.: »Hlapci«. E.

Ljubljanska opera.

Petek, 26.: »Carmen«. B.
Sobota, 27.: »Grofica Marica«. C.
Nedelja, 28.: »Židovka«. Premijera. Izv.
Ponedeljek, 29.: Zaprt.
Torek, 30.: »Mrtve oči«. A.

Mariborsko gledališče.

Petek, 26.: Zaprt.
Sobota, 27.: »Lepa Helena«. A.
Nedelja, 28.: »G-rofica Marica«.

Courteline: Stalni gost. — Bou-bouroche

Strupenega, a vendar ljubeznivo zabavnega francoskega komediografa Courtelineja že poznamo po njegovem »Priljudnem ko-

misarju«. Tudi zdaj je publiko prav izvrstno zabaval, zakaj v njegovih dveh igrah je toliko pristno galskega esprita, dialogi so tako polni dramatične napetosti, značaji so tako ostri in tehnična stran tako elegantna in lahkotna, da igrici morata učin kovati. Courteline ima mnogo sorodstva z Molierom; najresnejše, celo naravnost žalostne pojave predstavlja z neodoljivim humorjem, hkrati pa upravlja neusmiljeno vlhti svoj satirični bič. Seveda karikira in pretirava, a s tem podaja svoji satiri le še večjo ostrino. Na verjetnost ne polaga posebne važnosti, vendar mora gledalec končno reči: »Ah, zares, takile so birokrati! Takile advokati in sodniki! Prav takile znanostni zdravi in če nisi slučajno čemer, se pri Courtelineu imenitno nahajljaš ter si hvaležen duhovitemu avtorju za par zlobnih veselehi uric.

Naši igralci so obe igri igrali z očitno radostjo in vnuem. Prav radi bi jih pohvalili. Toda iz prevelike vnuem so si popoln umetniški uspeh pokvarili sami, ker so v objestnosti pretiravali brez potrebe in mestoma kričali brez mere. Zlasti »Stalni gost« je zato močno trpel. Gospod režiser M. Pugelj naj torej vsem natakne sordino in stoji posledje za kulisami s kazalcem na ustih! Potem bodo reprize boljše, pravilnejše igrane.

Gospod Levar je bil kot odvetnik dosti boljše, nego kot državni pravdnik; vedno pa postaja v afektu manj razumljiv. Dolegno je izvajal g. Jerman svojega sod. predsednika ter ga prav dobro označeval. Izvrstno masko je imel sod. prisodnik g. spod Peček; takisto hvalevreden bi bil g. Plut kot zločinec v brezkonni preiskavi, ako bi ne bil tako hrumele in dirkal. Mihično in z gestami je jako lepo karakteriziral obtožena, stalnega gosta v kavarni g. Osirovic, ki jezikovno napreduje, in povsem ustrežljiv, malce preveč eleganten je bil kavarnar g. Lipah. Prezadirčen in slabo umljiv je bil drž. pravdnik g. Sanein.

Tudi v »Bou-bourochu« je imel glavno vlogo g. Levar, ki je bil v kavarni in končno kot rogat, jokajoč ljubimec prav izvrstno. Malo vlogo Adelino je zaigrala zelo živo in verjetno g. Nablocka; imeniten tip je podal g. Peček v maski in držanju. G. Jermanu kot ljubimcu nedostaja šarma in lahкотnosti. Ostale vloge, razen prijatelja g. Lipaha, so neznatne in so bile za dovoljivo odigrane. Vsem pa bi priporočal: čim naravnaje, brez pretiravanja in podčrtavanja. Courteline je sam dovolj krepak.

Gledališke abonente opozarjamo ponovno, da se današnja predstava opere »Carmen« vrši za red B.

Domače vesti

* **Nov veliki župan v Subotici.** S kraljevim ukazom je imenovan za velikega župana v Subotici dr. Dragotin Stjepić, odvjetnik v Subotici.

* **Izpremembe v državni službi.** Za skladničnika ljubljanske carinarnice je imenovan Nikola Radočaj, doslej pri carinarnici v Skopju. Dosedanji skladničnik ljubljanske carinarnice Boža Kostić, je bil — kakor smo že poročali — premeščen v Skopje. Za postarja v Rogaski Slatini je imenovan Albert Gabrič.

* **Imenovanja v zdravniški službi.** Kakor javljajo iz Beograda, je primarij dr. Franc Derganc imenovan za šefa kirurškega oddelka državne splošne bolnice v Ljubljani. Nadalje sta imenovana dr. Ljudevit Merčun za zdravnika, dr. Adolfe Zorec pa za zdravnika-pripravnika — oboja pri splošni bolnici v Ljubljani.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 108. številki uredbu o porabljanju denarja iz fonda za zidanje stanovanj državnim uradnikom, nadalje pravilnik za izvrševanje dimnikarskega obrta v naši kraljevini ter pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita v resoru ministrstva za gradbe.

Najodličnejša družabna in največja glasbena prireditev bo tudi v letošnji sezoni

novinarski koncert

1. decembra ob 20. v »Unionu«.

* **Spominjska svečanost umrlih prosvetnim dobrotnikom.** Kakor javljajo »Službene Novine« priredi minister prosvete danes v beograjski saborni cerkvi spominjsko svečanost umrlih prosvetnim dobrotnikom: knezu Aleksandru Karagiorgjeviću, kralju Milanu I., dalje velikemu ševlu cerkvenih dostojanstvenikov in ostalih prosvetnih ustanovnikov.

* **Podpora rodbinam ubitih svedenikov.** V finančni zakon za proračunsko leto 1927-1928, je sprejeta tudi določba, da se rodbinam svedenikov, ki so jih v vojni dobi pobili Bolgari, Avstrijanci in Nemci, poleg rednih prejemkov iz državnih blaginje izplačuje še mesečna podpora po 500 Din v imenu narodnega priznanja, vsakemu otroku pa mesečna določila po 150 Din.

* **»Vodnikova družba« in pisatelj Vladimir Levstik.** Glede na trditve mesečnika »Socialna Misa« št. 11. v omeni knjig »Vodnikove družbe«, da je bajla povest Vladimira Levstika »Pravica kladiva« — sam odbor Vodnikove družbe izpravi zavrnili, a na »intervencijo« enega izmed voditeljev SDS potem vendarle izdalo, izjavljamo, da je ta trditev popolnoma izmišljena, ker ni odbor Levstikove povesti nikdar zavrnili, marveč jo je v veseljem sprejel kot družbinim težnjam odgovarjalo, vrlo uspešno sliko naših razmer v polpreteklem času. Iz tega je tudi razvidno, da je družba knjigo izdala brez intervencije s kakršnekoli strani. V Ljubljani, dne 25. novembra 1926. Vodstvo »Vodnikove družbe«.

* **Novi ustanovniki »Vodnikove družbe«.** V seji vodstva »Vodnikove družbe« dne 24. t. m. so bili sprejeti kot družbinim ustanovniki gospodje: Žilko Tavčar v Ljubljani, dr. Ernest Rehar, ind. na Jesenicah, dr. Vekoslav Kukovec, odvjetnik v Mariboru, Fran Peterlin, višji sod. svetnik v Ljubljani, in dr. Pavel Karlin, profesor v Ljubljani. Ustanovna znaša 500 Din, za juridične osebe pa 1000 Din. Vse naše narodne občine, vsi naši denarni zavodi in vsi premožnejši rodoljubi bi morali biti ustanovniki »Vodnikove družbe«.

* **Našim pisateljem!** »Vodnikova družba« vabi v krog svojih sodelavcev vse naše pisatelje. Dobrodošli so ji beletristični pripetki za obe leposlovni knjigi, pa tudi poljudno pisani poučni sestavi iz vseh panog za »Veliko pratiko« in 4. poučno knjigo. Sprejema tudi dobre prevode iz slovanskih literatur. Družba honorira prispevke čimnalkulanteje. Prispevki naj se pošljejo najkasneje do 15. januarja 1927. — Vodstvo »Vodnikove družbe«.

* **Četrty letnik višjih pedagoških šol.** S hnančnim zakonom za prihodnje leto bo minister prosvete pooblaščen, da otvori prihodnje leto še četrti letnik na višjih pedagoških šolah v Beogradu in Zagrebu. Pri tej priliki pa se omenjenim šolam ne podeli žin fakultete.

* **Privatni izpiti na meščanskih šolah.** V smislu zadevnega ministrskega dloka se ne bodo več dovoljevali privatni izpiti na meščanskih šolah med šolskim letom, temveč le v rednih rokih v juniju in koncem avgusta. Prošnje je vlagati do 1. junija, o. d. n. 15. avgusta in sicer za izpite čez dva razreda pri velikem županu, čez en razred pri ravateljstvu meščanske šole.

* **Izpremenjen službeni naslov.** Za osnovno šolo v Metzdorfu v hutorškem okraju je od dne 1. decembra 1926. službeni naslov: »Državna osnovna šola v Stogovcih« za tamkajšnji krajni šolski svet pa: »Krajni šolski svet v Stogovcih«.

* **Čebelarja šola v St. Jurju.** Po vestih iz Beograda je kralj podpisal ukaz, s katerim se ustanavlja čebelarja šola v St.

Jurju ob Južni železnici. Tečaj bo trajal eno leto. Šola bo spojena z nižjo kmetijsko šolo v St. Jurju.

* **Pregledovanje žandarmerijskih polkov.** Inspektor žandarmerije general Daskalović je odpotoval na daljše inspekcijsko potovanje po naši državi. Pregledal bo vse žandarmerijske polke ter potem podal obširen referat ministrstvu vojske in mornarice.

* **Vrednost denarnih pošiljk.** Minister pošte in brzojava je predložil načrt zakona, po katerem se bodo vsi oni, ki na denarni pošiljki označijo manjšo vrednost kakor jo pošiljka vsebuje, morali — ako se to od strani kompetentnih poštinih organov ugotovi — zagovarjati zaradi goljufije po kazenskem zakonu razen tega pa še plačati desetkratno vrednost premalo plačane pristojbine.

* **Direktni vagoni Beograd-Trst in Zagreb-München.** Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da se pri brzovlakih 4 in 5 s 1. decembrom uklenijo direktni vagoni Beograd-Trst in obratno. Namesto teh se uvedejo direktni vagoni Beograd-Ljubljana in obratno. Direktni vagoni Zagreb-München bodo od 1. decembra dalje vozili samo trikrat na teden in sicer iz Münchena ob ponedeljkih, središčih in petkih, iz Zagreba pa ob torekih, četrtkih in sobotah.

* **Razpis službe.** Razpisana je služba kontraktualnega (pogodbeno nameščenega) uradnega šoferja pri velikem županu mariborske oblasti. Prošnje se morajo vložiti najpozneje do 20. decembra 1926. Obenem se morajo prošilci osebno predstaviti pri velikem županstvu v I. nadstropju, soba št. 35. Plača se določijo po dogovoru.

* **Na naslov poštne direkcije.** Iz vrst pogodbenih poštarjev nam pišejo: Ni večjih revežev v državni službi kot so pogodbeni poštarji. Dan za dnem mora tčiti v svojem uradu in ne dobi niti toliko prostih ur, da si nakupi najpotrebnejše ali da gre lahko k zdravniku. To velja posebno za one podeželske pošte, ki imajo brzovoj. Ti morajo celo po dve uri na dan dalje čepeti pri aparatu in dobivajo zato smešno nagrado mesečnih 20 Din. Prigodilo se je celo, da po ves mesec ni nikake brzovojke. Ako pa si hoče dobiti tak siromak kakaga praktika pa se mu morajo vsi vseskozi ovirne in se za njihove prošnje nihče ne zmeni. Podeželski poštarji prosimo direkcijsko, da tudi nas malo upošteva in nam olajša stanje, posebno če vestno vršimo svojo službo. Če nam je bila Avstrija mačehovska pa nam bodi vsaj Jugoslavija materinska.

* **Mestna občina Radeče** pri Zidanem mostu rabi s 1. januarjem 1927 poštenega mesarja za svojo mesnico. Ponudbe je poslati do 5. decembra na županstvo mestne občine Radeče pri Zidanem mostu.

* **Vsa župnstva v Sloveniji** prosti odbor društva »Kuratorji slepih«, da se sedaj, ko sestavljajo proračune, vsaj z malno vsoto spomnijo tudi »Doma slepih« v Ljubljani. Ta dom namenava zgraditi društvo v Ljubljani, da preseli staro željo slovenskih slepcev, da dobe za življenje potrebno izobrazbo in pouk na domačih tleh. Prispevki naj se pošljejo po položnicah poštne hranilnice, ki jih prodaja vsaka pošta. Kuratorji ima svoj čekovni račun št. 14672.

* **Granata težko poškodovala dva vojaka.** Na vojaškem strelišču v Požegi je v torki neki seljak izročil granato, ki jo je bil našel zakopano. Dva vojaka 43. pešpolka, oba Arnavta iz Južne Srbije, sta jo prevzela ter poskušala razbiti. Eden je udaril z granato ob zid. Granata je eksplodirala in oba vojaka smrtonosno poškodovala. Prepeljali so ju v zagrebško bolnico.

Danes veliki ruski film „Beg na trojki“

V glavni vlogi: Vladimir Gajdarov. Predstave ob 4. 5. 6. 8. in 9. — Predprodaja vstopnic ob 11. do pol 1.

ELITNI KINO MATICA

* **Odmev Reichherzerjeve afere.** Pred sodnim stolom v Zagrebu se je predčerašnjim vršila obravnava proti Antonu Kanzlerju bivšemu uradniku pri direkciji državnih železnic v Zagrebu, ki je bil obtožen, da je Reichherzerja podpiral pri znanjih njegovih goljufijah, s katerimi je državo oskodoval za 1.409.000 Din. Kanzler ki je bil prišel na sled Reichherzerjevih goljufijam, je od Reichherzerja prejel podkupnino v znesku 100.000 Din. Zadeve ni oavdil kompetentni oblasti, pač pa je izstopil iz državne službe. Kanzler je bil zaradi zlorabe uradne oblasti obsojen na 18 mesecev ječe ter na povračilo škode državi v znesku 1.409.000 Din.

* **Potres v Črnigori.** Predčerašnjim o pol dveh zjutraj je bil precej močan potres v pokrajini med Berani in Cetinjem. Potres je trajal štiri sekunde ter napravil precej škode.

* **Železniška nezgoda pri Sušaku.** Ko je v sredo zjutraj krenil s Sušaka tovorni vlak, je pri Podvežici počila os na kolehski nekoga vagona. Lokomotiva je vlekla vagon še kakih 200 metrov ter pri tem proglo popol-

noma razdrla. Železniški promet je bil vsled tega ustavljen ter so bili takoj poslani delavci in material za popravilo proge. Moralo se je izmenjati 150 vagonov. Osební vlak, ki bi krenil zjutraj kreniti proti Zagrebu se je odpeljal šele popoldne.

ITO zobna pasta najboljša
* **Proti slabokrvnosti, bledici in slabemu teku** izborna deluje Kolaferrin (železna aromatična tinktura z kolo). Izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, Kongresni trg 12. 1453

Iz Ljubljane

u— **En dan v letu** posvetijo slovenski novinarji vsako leto sebi, zgraditvi svojega penzijskega fonda, ki naj jih zavaruje na starost pred bedo. V revanžo za podporo, ki jo nudi časopisje našim javnim in kulturnim institucijam, našim društvom raznih kategorij, prirejajo največje ljubljanske glasbene institucije že pet let zaporedoma na 1. decembra velik dobrodelni koncert v Unionu, ki je radi svoje zanimivosti postal že eden najpopularnejših v Ljubljani. Tudi cela vrsta naših najodličnejših umetnikov je ob tej priliki že izkazala novinarjem svojo naklonjenost s požrtvovalnim sodelovanjem, a tudi vsa javnost jim gre na roko, kakor pač kdo more. Prepričani smo, da bo tudi letos tako in da se bo ljubljansko občinstvo zopet tako sijajno odzvalo vabilu novinarjev, kakor doslej še vsa leta. To tembolji, ker nudi sloves nastopajočih društev in orkestra, njih dirigentov in violinske virtuozinje ge. Brandlove najboljšo garancijo, da bo stal koncert ne samo družabno, ampak tudi umetniško na višku.

u— **Otvoritev sokolske dvorane na Taboru** bo v soboto zvečer in ne v nedeljo, kakor je stalo pomotoma v »Slov. Narodne«. Vstopnice, ki jih je le še malo na razpolago, se dobe v Narodni knjižarni v Stritarjevi ulici.

u— **Razstava čipkarskih izdelkov.** Dne 4. in 5. decembra bo v risalnici meščanske šole v Celju razstava čipkarskih izdelkov Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt iz Ljubljane. Priporočamo obisk.

u— **Mednarodni velesojem v Lyonu.** Zanimivosti krogi se obveščajo, da ima francoski konzulat v Ljubljani za obiskovalce mednarodnega velesoja v Lyonu (od 7. do 20. marca 1927) na razpolago vstopnice, ki nudijo obiskovalcem razvleto prost vstop na razstavne prostore in veljajo za podaljšanje veljavnosti železniških vozniških listov francoskih železnic (tja in nazaj). Tudi formularji, potom katerih se bo predčasno preskrbelo obiskovalcem stanovanje, bodo na razpolago.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice** ima danes, ob 6.15 zvečer vajo za mešani zbor. Radi koncertnega nastopa vsi in točno! — Odbor.

Ali ste si že preskrbeli vstopnico za sobotno otvoritev sokolske dvorane na Taboru? Dobite jo v Narodni knjižarni v Stritarjevi ulici.

u— **Miljenko Vidovič** dospe v Ljubljano z brzovlakom v soboto 27. t. m. ob 11. dopoldne. Vidovičev klub uljudno poziva zastopnike vseh kulturnih društev, javnost in vse člane, da pozdravijo velikega ljudskega učenjaka iz na kolodvoru. Pokažimo, da znamo ceniti kulturno delo med našim narodom — Vidovičev klub.

u— **Za rezervne oficirje.** Ljubljanski člani Udruženja rezervnih oficirjev, ki se nameravajo na državni praznik, dne 1. decembra udeležiti cerkvene svečanosti in čestitanja komandantu dravske divizijske oblasti, naj se četrty ure pred pričetkom cerkvene slovesnosti zberejo v pisarni pododpora (Kongresni trg 1. II. nadstropje), odkoder bo skupen odhod s člani uprave in nadzornega odbora. — Pododbor Ljubljana.

u— **»Edinost«** ima svoj redni članski seštatek v društvenem lokalu Gajeva ulica št. 2-1. Na sestanku predava gosp. dr. Bajčić o temi: »Kaj je in kaj hoče komunjim«! Odborova seja bo ob 19. Vsi in točno!

u— **Pevci! Danes 26. t. m. ob pol 7. se bo vršila izredna pevska vaja mešanega zbora »Preporoda«** v pevski sobi »Ljubli. Zvona«. To je namreč zadnja vaja za nastop v Celju.

u— **Člane ljubljanske »Edinosti«** se opozarja, da se udeležijo čakanje v proslavo Ujedinjenja v torko dne 30. novembra ob 8. zvečer v društvenem lokal Gajeva ul. 2-1. Udeležba za člane obvezna.

u— **Policijske prijave.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 4 prestopki kaženja nočnega mira, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 5 prestopkov obnega reda, 1 prestopke kratenja osebne svobode, 3 prestopki paslega kontumaca, 3 prestopki zgluševalnih predpisov, 1 nezgoda, 1 prestopke prekrščenja policijske ure in 6 prestopkov cestnega policijskega reda. Arretacija je bila izvršena 1 in sicer radi žaljenja kralja.

u— **Pijana ženska žali kralja.** Prednočnim okrog 23. ure je nastal na Sv. Petra cestni nakrat velik kraval. Iz neke gostilne je prišla srednje-letna ženska, ki se je pozneje legitimirala za Ivano Selhik in pričela na ulici rentičiti, prepevati in kričati. Okoli ženske so se nje prišli zbirati posanti, ki so se zgrajali na ulici in pozvali stražnika. Predno pa jo je ta odvedel s seboj, je prišla pijana ženska žaliti kralja z najhujšimi psovskami. To je navzoče tako razburilo, da bi jo skoro deljanski pretepili. Ko so Selhikovo včeraj zjutraj na policijski zaslišali je izjavila, da se prav nič ne spomnita, kaj je počela v pijanosti.

Torej danes Vas čaka zopet veselo presenečenje v filmu
„Ona s promenade“
 Izborna zasedba: Lilian Harwey, Hans Junkermann, Diana Gralla, Hans Brausewetter. — Zdrava zabava. — Smeha ne konca ne kraja. — Pikanostni. — Elegantno. — Moderni plesi. Domislite se na film »Trulala-Hopsasa«.
 Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
KINO IDEAL

Iz Maribora

u— **Uporaba občinskega pečata** z mestnim grbom mestni občini mariborski zopet dovoljena. Kakor znano, je ministrstvo notranjih del svoječasno odredilo, da morajo vse občine uporabljati enotne občinske pečate z državnim grbom. Proti temu se je mestna občina mariborska pritožila na državni svet, ki je sedaj tozadevno ministrsko odločbo, v kolikor se nanaša na mesto Maribor razveljavil. Državni svet povdarja da spada po §§ 39 in 46 občinskega statuta za mesto Maribor organizacija in poslovanje občinskega urada in potemtakem tudi uporaba občinskega pečata v samoupravnem delokrogu v samostojen delokrog občine mariborske. Radi tega ji ministrstvo notranjih del tudi ni moglo prepovedati uporabe občinskega pečata z mestnim grbom, dokler je v veljavi občinski statut za mesto Maribor. Ta odločba je vsekakor zanimiva, ker dopušča pravno domnevo, da se zgorajšnja ministrska naredba glede uporabe enotnih občinskih pečatov z državnim grbom na mestne občine z lastnim statutom ne nanaša.

u— **Predavanje ravnatelja moške kaznilnice.** Danes, dne 26. t. m. bo predaval višji ravnatelj mariborske moške kaznilnice g. N. Vrabl o predmetu: »Izvrševanje kazni v preteklosti in njen pomen v sedanjosti«. — Predavanje bo zaključilo letošnje serijo pravnih predavanj. Predmet je tako zanimiv, da bo brez dvoma privabil mnogo slušateljev. — V ponedeljek dne 29. t. m. bo predaval predsednik »Ljudske univerze« g. inž. Janko Kukovec o velikem indijskem pesniku in filozofu Rabindranatu Tagoreju, ki se je mudil pred dnevi tudi v naši državi. Predavatelj bo v ponedeljkovem predavanju očitno osebnost tega izvrjnega in duševno neizčrpnega bogatega moža, ki slovi po vsem svetu. V drugem predavanju pa bo isti predavatelj seznanil slušatelje s Tagorejevim svetovnim nazorom.

u— **Odlikovanje narodnega delavca.** Celjsko občeslovensko obrtniško društvo, ki spada med najagilnejša narodna in strokovna udruženja, je pravkar podelilo častno članstvo bivšemu tajniku g. Ignaciju Založniku, ki sedaj vodi obrtno pospeševalni urad pri velikem županu v Mariboru. Se lani ob prihodu g. Založnika v Maribor smo kratko omenili njegovo dolgoletno požrtvovalno narodno delovanje v slovenjebiškiem okraju in kasneje v Celju, kjer je žrtvoval cele noči zlasti povzdigi celjskega narodnega obrtništva. Komaj je prišel v Maribor, je stopil komisar g. Založnik v stik s tukajšnjimi obrtniškim organizacijami in jim posvetil svoje pille proste ure. K odlikovanju g. Založnika tudi mi iskreno čestitamo!

u— **Pouk češkega jezika.** V soboto ob 18. se bo vršil prvi sestanek udeležencev tečaja češkega jezika v prvem nadstropju meščanske šole, Cankarjeva ulica. Do sobote se sprejemajo še novi prijavenci v trgovini Burek, Vetrinjska ulica. Na sobotnem sestanku se bo določil sporazumno in podrobneje pouk, tako da se bo oziralo na čas, ki je večini obiskovalcev prikladenjši.

u— **Film o češkoslovaški armadi** se bo predvajal v Mariboru najbrž šele dne 12. decembra, ker je bil med tem oddan že Sokolu v Hrastniku. Čim prejme JČ Liga natančneje poročilo o času predvajanja, bo to sporočila z natančnim datumom v »Jutru«.

Bea na trojki

ELITNI KINO MATICA

u— **Nesreča na glavnem kolodvoru.** Včeraj zjutraj ob 6. uri se je pripetila na glavnem kolodvoru nesreča, ki bi lahko imela večje posledice. Po prvem tiru je privozil avstrijski stroj, ki so ga odpeli od jutranjega avstrijskega vlaka in je imel še avstrijsko oboje. Snažilec vozov, Karlo Srečko, 35 let star, iz Dubič pri Mariboru, je bil ravno kar v jami za smeti, ki je nameščena med tiro, po katerem je peljal stroj. V trenutku, ko je privozil stroj, je ravno hotel iti iz jame. Položil je desno roko na tir in stroj mu jo je nad komolcem skoro popolnoma odrezal. Strojvođača je stroj takoj ustavil, a bilo je že prepozno. Ponesrečen-

Za vse prilike

tako tudi za Miklavža in Božič se kupi manufakturno blago najboljšee kakovosti ter najlepši vzorci po najnižjih cenah v najcenejši rodbinski oblačnici

M. BAN, Resljeva cesta, (poleg drž. učiteljskega).

Vsled popolne opustitve trgovine

se Vam nudi edina prilika, da si krlite svoje oblačilne potrebe čine za Božič po izredno nizkih cenah, ki so znižane pod nabavno ceno. Bogata izbira še vedno na razpolago, dobrim kupcem tudi na obroke. Ne zamudite prilike in ogledite si bogato zalogo takoj.

O. Bernatović Mestni trg.

Darujte za sokolski Tabor!

Iz življenja in sveta

Chopinov spomenik v Varšavi

Dne 14. t. m. so odkrili v Varšavi spomenik skladatelju Chopinu, možu, ki ga pozna ves kulturni svet po skladbah trajne vrednosti, katere nam je zapustil.

Misel, da bi se Chopinu postavil spomenik, ni nova. Pojavila se je prvič l. 1903. Bilo je treba veliko napora, preden je prišlo dovoljenje od ruske vlade, da se sme spomenik postaviti. Potem se je sestavil odbor in razpisal natečaj. Ko je bilo vse to izvršeno, so se javili umetniki s svojimi osnutki. Med tekmovalci je bilo mnogo Poljakov, a tudi precej inozemcev; umevno, saj je Chopin prodrl daleč čez meje Poljske in je postal last vsega glasbo-ljubivnega sveta že takoj po svoji smrti.

Sele l. 1909 je jury priznala nagrado osnutku, ki ga je poslal Poljak Vaclav Szymainovski. Njegov osnutek je znan: Pod vrbo, katero je vihar razčesnil in ji deloma polomil veje, deloma pa jo pritisnil k tlom, sedi Chopin, ovit v plašč. Glava z dolgimi lasmi je nagnjena nekoliko na stran, nervozna košena levica počiva na prsih, desnica pa se dviga, kakor bi hotela pravkar vdariti po klavirju.

Ta nekoliko na stran nagnjena glava je najlepša, kar je ustvaril kipar na svojem spomeniku. Obraz je zasanjan, očituje žalost, vanj so zarežani sledovi bolesti in radosti, ki spremljajo umetnika pri njegovem delu. Divno učinkuje tudi roka, ki ima značaj duhovnosti. Slabši kakor glava je izdelano ostalo: plašč, ki se lovi v vetru in drevo. Preveč je na tem in onem baročne navlake.

Szymainovski je določil, da mora stati kip nad bazenom za vodo, tako da se bo v vodi odražal izraz Chopinovega obraza.

Ruska vlada je delala Poljakom glede postavitve tega spomenika velike težave. Zavrgla je osnutek, in v rusko

Obleka v želodcu

morenega soma, ki je ležala po mnenju strokovnjakov nad 3 mesece v želodcu, je imela blago čudovito dobro ohranjenost. Blago (angleški ločen) je izdelek slovite angleške tovarne, od katere krije svojo selogo suknja za sportne obleke tudi tvrda Drago Schwab, Ljubljana.

A. D.

Njivice in Dubašnica

Odsotnost moških se po vsej poti brdsko čuti: borni vinogradi, zanemarjene njive, pogostne ledine. Po nekaterih vrtačah je že priklila ozimina, ki jo največkrat prepredata dve vrsti bohotnega zelja na dolgih stozih. Marsikod še orjejo, in sicer redno z volom in kravo. Rabijo leseno ralo, preprost kol, obtežen s kamenom, za čiščenje služi lesena «štika», pralica. Lemž je okovan z železom. Zakaj ne uvedejo moderne pluga? Dobrodušen starina se izgovarja, da je «zemlja plitka». Opazil sem, da tuja vselej vikajo, saj se baje celo zakoni med seboj ogovarjajo z «vi». Na levi ceste uzrež Jezero, po velikosti Blejskemu slično, samo da je sedaj do polovice suho. Lepa mladenka v širokokrajniku zatrjuje, da je «duboko», ka bi barki plovili, vsebuje ribe in pijavke. Ob njem raste bujni «savar», debela trava za škopo, s katero pokrivajo ovčje stajle, «mošune». To me je domislilo notranjskega gozda Mašuna, nazvanega morebiti po kakih pastirskih naselbinah. Pred 20 leti so hoteli osušiti jezero in izkopati 2 km prekopa do morja. Pa glej ga spaka! Morje je začelo teči v jezero, čigar gladina stoji pod morskim površjem. Ob kanalu drži utrata pot v Njivice, midva pa sva jo nevede zanemarila in krenila dalje skozi goščo, koder venomer švigajo gašče-ricke.

«Dobro jutro!» — «Bog daj zdravje.»

prestonico je morala romati posebna delegacija, ki si je nadela nalogo braniti osnutek in mu priboriti tisto spoštovanje, ki mu gre. To se je zgodilo šele l. 1911. Toda jedva je bilo premagano to stališče, že so se pojavile druge difference. Umetnik se ni mogel zložiti z odborom, ta pa ne z umetnikom. Vsak je vlekel na svojo stran, zlasti ko je prišlo do besede, kje naj se spomenik vlije. L. 1914 je bila naprava spomenika poverjena neki livarni v Parizu. In potem je prišla vojna. Zopet je stvar počivala štiri leta. Model se je v Parizu kršil, bilo se je bači, da pojde sadra čisto v kosce. K sreči je priskočila v tem obupnem stadiju na pomoč poljska vlada, ki je omogočila izvršitev kipa do kraja. Zdaj šele so prepe-ljali kip v Varšavo.

Varšava je bila 14. novembra v slavnostnem razpoloženju. Vsak je prišel na svoj račun: prijatelji in častilci Chopinove glasbe, odbor za postavitev spomenika, poljska vlada in tudi kitar sam, ki je čakal na uresničenje svojega načrta celo četrstoletje. Ko je padlo platno in se je spomenik pokazal v svoji idejni krasoti, je vriskala cela Varšava, ki je s tem kipom storila velik korak naprej tudi kar se tiče vnajnega okrasa njenega lica.

Razveljavljen zakon

Leta 1895. sta se poročila v Baltimoru Amerikanka miss Consuela Vanderbildt in angleški vojvoda Malboroughski. Nevesti, hčerki znane ameriške bogataške rodbine, je bilo tedaj sedemnajst let. Petindvajset let sta živela mož in žena skupaj, sprva v harmoniji, potem v disharmoniji in končno sta sklenila, da se razideta. To se je zgodilo leta 1920., ko je gospa Consuela povedala možu, da se ga je naveličala in da je našlo njeno srce novo ljubezen v osebi nekega francoskega častnika. Tej zvezi ni vojvoda prav nič nasprotoval. Tudi njemu je namreč postalo življenje ob strani zakonske družice Consuele dolgočasno in je svojo ljubezen daroval miss Gladys Deacon. Par je šel torej narazen. Gospa Consuela je dobila moža v polkovniku Jacquesu Balzamu.

Rimska «Sacra Rota», papežev najvišji sodni dvor, je te dni direktno posegla v zakonsko zadevo Malboroughskega vojvode in Consuele roj. Vanderbildtove z izjavo, da se njun zakon razvezuje in razveljavlja, ker se vojvoda in Consuela nista poročila prostovoljno, iz nagiba lastnega srca, temveč

pod pritiskom obojestranskih družinskih razmer. Salomonska utemeljitev! Ampak Vatikanu je dobrodošla in dovolj tehtna, da lahko razveže, kar je nekoč zvezal katoliški škof v Baltimoru. Zakon je bil razveljavljen na podlagi posebnega člena kanoničnega prava, ki ga je sprejel in potrdil tridentinski koncil l. 1540.

Če verjamejo ameriškim listom, je izposloval razveljavljanje zakona pri Vatikanu angleški vojvoda. Ker je papež njegovi želji ugodil, je dobro, da se spomnimo važne izjave dveh škofov, ki sta l. 1895. zvezala mladi par pred oltarjem. Oba sta tedaj protokolično ugovarila, da stopata vojvoda in milijarderjeva hči v zakon iz čiste ljubezni in da družinski interesi ženina ne igrajo nikake vloge. Zato je naletelo papeževu dovoljenju za ločitev zakona v krogih ameriških protestantov na tem večji odpor. Protestantovski škof Manning je razsodbo papeževga sodišča ostro obsodil, zakaj ta slučaj je v novejši zgodovini papeževske cerkve docela brez primere. Dvoletnosti pomnjenja te zveze pa bije najhuje v obraz činjenica, da sta se rodila iz tega zakona dva otroka. Za njiju ne najde katoliška cerkev nobenega opravičila in zadržka, da ji ma ne bi ugrabila enega izmed roditeljev.

Čuden vzrok za ločitev zakona

V Cincinnati (Amerika) se je vršila nedavno zanimiva sodna obravnava, v kateri se je razpravljalo o slučaju gospe Violet Latherove, ki je vložila zahtevo za ločitev od svojega moža. Ko je bila dama pozvana, naj pojasni vzroke, ki jo so dovedli do zahteve, katero je predložila sodišču, je gospa izpovedala:

«Poročena sem s svojim možem nad dvajset let. V tem času sem mu rodila nič manj ko 17 otrok. Deset jih je umrlo, sedem jih še živi. Mislim, da je tolik družinski blagoslov dovolj velik in za roditeljsko za prehranjevalca. Radi tega sem sklenila, da se bom poslej branila materinstva. Mož, ki je sprva k temu ločilu, pa je začel zadnje čase zopet siliti v staro navado in zahtevati od mene, da mu še naprej rodim otroke. Tega jaz nečem, in zato hočem od njega.»

Sodnik, ki je čul to utemeljitev, je bil z ugovorom gospe Latherove malo zadovoljen. Skušal jo je potolažiti, češ:

Danes!

je vzbudila včerajšnja premijera največjega, najlepšega, najboljšega in najmočnejšega ruskega vefilma.

„Beg na trojki“

Kolosalna režija. — Izvanredna igra. — Do skrajnosti napeta in vezanimiva vsebina. — Prekrasni naravni posnetki. — Ljubav mladega velikaša in devojke iz naroda. — Tajni sestanki nihilistov. — Zarote. — Maščevanja nihilistov. — Kozaki in carska vojska. — Sibirija. — Beg iz Sibirije po nepreglednih snežnih poljanah. — V potujočem

in ajmo povemo, spasi mladega življenja. — Pri vseh datih sodeluje originalni ruski balajta orkester.

V glavnih vlogah:

VLADIMIR GAJDAROV,

MARCELLA ALBANI.

Predstave ob 4, pol 6, pol 8 in 9.

«ELITNI KINO MATICA», vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124

da je prva dolžnost žene, roditi možu otroke. Ko pa se je gospa trdovratno upirala, je pristal na ločitev, toda pod pogojem, da ji mož ne plača nobene vzdrževalnine, to pa radi tega, ker se je ona s svojo tožbo odtegnila poklicu materinstva, kateremu je dolžna služiti ženska do zadnjega diha.

Angleški družabni škandal

Angleži so narod, ki hoče vsaj na zunanjo obdržati nimbos spoštovanja in zato je pri njih tako urejeno, da se škandalne afeze zakrijejo v najtesnejšem krogu prizadetih. Zlasti skrb za svoje dostojanstvo in čast «višja družba», ki pa postane zelo strupena in brezobzirna kadar se spravi nad koga ter ga anatimizira.

Zato je zbudila zadnji teden na Angleškem veliko razburjenje vest, da se tiska knjiga, ki bo razkrinkala celo vrsto aristokratskih družin. Knjiga ima naslov «Galerija jadikovalcev», avtor pamfleta, pa je baje neki diplomat, ki se spretno skriva pod plaščem anonimnosti.

Pamflet obravnava vse angleške politične osebnosti zadnjih treh desetletij in prinaša nečuvne podrobnosti iz njihovega življenja. Pri tem ogledovanju ne štedi avtor prav nič z zausnicami, ki jih krepko deli na desno in levo. Na dan prinaša skandale in afeze, pred katerimi si angleška javnost že sedaj ko knjiga še ni javno naprodaj, ampak se kolportira samo po posameznih polah, katere je nekoč ukradel v tiskarni, da bi se z njimi okoristil, zapira ušesa. Sapa, ki veje iz diševnih izvajanj, je baje zelo strupena. Avtor ni poštevil pri svojem krtačenju niti kraljeve rodbine in dvora. Na več mestih navaja n. pr. prepirke med kraljem Jurijem in njegovo materjo, lord Kitchenerja slika kot krvoželjnega politika lorda Frencha pa kot navadnega tepca. Vire za vse svoje prikaze je zajel pisatelj iz zasebnega življenja svojih jadikovalcev. Tudi Chamberlain je dobil v knjigi par krepkih klofut.

Angleški tisk je zagnal radi publikacije velik kril in vpitje in zahteva, da se pisec legitimira pred javnostjo s svojim polnim imenom.

Dijaško življenje

Kako žive študenti v Beogradu

Študentsko življenje na beogradskoj Univerzi.

Posledni život akademski omladine v Beogradu, čisto neuspelog obnove, «Pobratimstvo» manifestira se preko «Fonda za potpomaganje študentskega študija» odgovorov S. S. L. U. v Ljubljani in J. A. P. D. u Zagrebu. On je centralna korporacija študenta za ciljem potpomaganja ekonomsko slabih akademika. U odbor «Fondac», pored predsednika (koji je profesor) ulazi još 14 odbornika, koji se biraju svake godine na temelju politički opredeljenih kandidatskih lista, a tajnim glasovanjem. Znači, na beogradskoj Univerzi so študenti predstavljeni kao politički orientisani. U školskoj 1925-26 g. postavljene su ove kandidatske liste: radikal, komunisti, demokrati (Davidovičevi) samostalni demokrati, republikanci i zemljoradnici. Te grupe skupa sačinjavaju reprezentaciju študentskega na Univerzi. Sve so, osim zemljoradnika, predstavljene v «Fondac» preko svojih zastupnika. S obzirom na takovo grupisanje, zadatak je ovoga članka, da razjasni: pokrete na Univerzi i odnos snaga.

Odmah se nameće pitanje: kako to da se študenti u Beogradu baš politički opredeljuju? Nekima izgleda potpuno nejasno takovo orijentisanje akademski omladine. Ali kada je lani g. Rektor pokušao da izbaci politiku iz redova študenta, našao je na jedinstveni i energičan protest. U «Fondac» študenta taj korak je smatrao kao atak na slobodu misli i savesti, te su študenti još više naglasili svoju simpatiju prema političkom orijentisanju. Taj politički momenat u životu beogradskih študenta igra vrlo važnu ulogu. Iako se dešavaju česti sukobi pogleda na javni život, što je sasvim razumljivo kod temperamentne omladine, ipak političko orijentisanje nema negativnih rezultata, jer svi študenti (bez razlike struja) posmatraju svoju političku opredeljenost kao čisto ideološku stvar i davanjem svojega poverenja političkim programima daju politici idealniju sadržinu s uverenjem, da politika nije partijsko nadvikivanje nego da je politika najvažniji momenat u javnom životu jednog naroda, isto toliko važan kao kultura i nacionalna svest. Osim toga, študenti smatraju kao nepobitno pravo akademski slobodnih građana da se politički opredeljuju i time učestvuju u dnevnom političkom životu svoga naroda, da bi mu putem političke slobode koristili i na ekonomskom napredovanju. Političko grupisanje na beogradskoj Univerzi postoji, ono je vrlo stabilno i logički opravdano, pa i pored svih nesuglasica (koje su čisto studentska unutrašnja stvar) politička svest študenta osigurava napredak Univerze i smelo se sme reći, da služi na čast i Univerzi i akademskoj omladini.

Politički pokreti na beogradskoj Univerzi nemaju čisto partijski karakter, jer su študentski klubovi višim nezavisni od partije. Njihov temelj je čista partijska ideologija s potpunim isključenjem partijskih manira. Radikalni su predstavnici Srpske, a njihov klub «Slovenski Juez» je poprimio sve odlike jedne vladinovačke i vlasničke organizacije. Marksisti, dosta mnogobrojni na Univerzi; zajedno sa republikancima, koji nemaju druge ideologije i programa osim svog naslova; čine većite nezadovoljnike na postojeći društveni poredak. Nikoliko se ne

razlikuju od svojih neakademskih jedinstvenika. — U letu grupu ulaze i zemljoradnici kao propovednici klasnog društvenog poretka, ali su sasvim neznatni. — Veliki deo akademski omladine je organiziran u dva demokratska kluba: Davidovičev i samostalni demokratski. Študentski Samostalni Demokratski Klub «Jugoslavije» u Beogradu je po opštem priznanju najbolje organiziran študentski klub sa odlično izrađenim radnim programom i sa najnaprednijim nacionalnim programom brezkompromisnog Jugoslovenstva i unitarizma, te savremenim programom ekonomske demokratije. To je klub koji ima najbolju budućnost, jer njegovo napredovanje i moralno i brojno dokazuje, da se akademski omladina orijentisala prema savremenoj političkoj i ekonomskoj demokratiji.

Dok su poslednjih izbora za «Fondac» kandidat, liste po broju svojih glasova opale, dotle je jedini S. S. D. K. «Jugoslavije» porastao i to za skoro 50%. Izbori u šk. god. 1924-25 i izbori u šk. god. 1925-26. pokazuju ove rezultate:

	1924. g.	1925. g.
Radikalni	506	268
Markiste	385	284
Davidovičevi	286	224
Sam. demokratski	114	158
Republikanci	265	146
Zemljoradnici	58	21

To bi ukratko bio pregled orijentisanja i grupisanja akademski omladine u Beogradu. Ali osim političkih klubova na Univerzi se nalaze još čitav niz (oko 30) raznih društava sa kulturnim i nacionalnim zadatkom, i mnogo stručnih študentskih udruženja. Ali sva ova društva ne utiču na javni život študenta, nego su to većinom skupovi vrednih kulturnih radnika i nacionalno svestnih omladinaca, čiji se rad proteže većinom na vaspitanje, nacionalnu propagandu i međusobno potpomaganje.

Iako na prvi pogled izgleda da u Beogradu ne postoji aktivni študentski život, ipak kada se malo posmotri vidi se, da se tako predaono radi. Većina beogradskih študenta je siromašnog stanja, usled skupne života primorana na, na sporedna zanimanja osim studija. Ali iako razdeljeni zbog ekonomskih prilika i neupućeni jedni na druge, kada se vremena na vreme sastanu akademski omladinici u svojim političkim klubovima i raznim kulturnim udruženjima; onda svaki onaj koji makar malo poznaje društveni život vidi, da pulsira život i rad naše akademski omladine i da će taj život akademski omladine, posleratno pokvarenoj epoci doći u mladih, svežih i svesnih javnih političkih i kulturnih radnika spremnih za život i težku životnu borbu.

Rad. Z. Nedeljković, pravnik.

Na XV. rednem običnem zboru «Društva medicincev» izvoljeni odbor se je konstituiral sledeće: predsednik Pavleš Ivan, podpredsednik Merzelj Ludovik, tajnik I. Smerdu Franjo, tajnik II. Savinšek Baldoimir, blagajnik I. Podpečan Ivan, blagajnik II. Obradović Rudolf, knjižničar I. Santić Rade, knjižničar II. Popke Alojz, gospodar-arhivar, Bergelez Vlado; revizorji: Brezgar Danilo, Krištof Boris, Zalelet Simon; društveno razsodišče: Orel Vlado, Lavrič Vito, Peršić Ivan.

ličniki iz prejšnjih malaričnih okolišev, samo raztrgan je, da se povsod vanj vidi. Mozanec v hlačah, z zadnjio platjo noter do ramen, prekopava vinograd; njegovemu naporu se posmehuje koza rogačka: Kečemet-Bečkerek! Vozovi polni truja in šibovja, ljudje natovorjeni z butarami dračja.

Todar srediini otoka, v Lakmartinu in Muraju, se že zopet vidijo masline, a prazne na iztočnem delu drevesa, kamor zanaša burja slano. Na vzhodni obali otoka je ta bič božji itak domala zamoril vse žitje in bitje. Že zopet smokve, to izobno hranivo, ki vsebuje 60 do 70 odst. sladkorja. Na nekem vrhu krulijo ljubki prašiči, stari po «40 dan». — «Koliko pitate za jenoga?» 350 Din! — Precej trudna sva pridrobela ob mraku v vasico Kornič, kjer so morali biti prebivalci svoje dni dokaj sirovi, če je utemeljena zabavilica, ki so jo zložili nanje meščani bližnjega Krka:

Il Cornicchio è un bel castello, Con poca gente, ma assai bordello. Dograjenih je nekaj novih domov, ki naj bi privabili na letovanje petične «strunce» (tujce). Ali kaj, ko pa bližnji Košljunski zaliv «zbog dombine ni za diču», kvečjemu odrasli plavati bi si upali v to globino. «Dobar večer», pozdravi povečano našo družino neznanika, brčkone Pažanka, ker na otoku Pažu zezljajo, to se pravi, ne govore sumnikov, kakor Prezidanci: ca! necemo cekat? Še nekaj minut in evo naju zopet v «Luciji»: nad 35 km sva premerila danes.

v obližju obeh jezer — drugo se zove Jezero Ponikva in je malodane dodober presehnilo, zgolj po prekopihi stoji voda. Vsa «čistina», njive in pašnike, po katerih mgolji konj, volov in drobnice, je biskupova svojina.

Pot preko jezerskega korita sicer nama ni «z bonde», znerok, vendar ostanava rajši na glavni cesti Omišalj-Krk, ogledujoč obglavljene hraste, visoke po nekaj metrov. Tako namreč obsekujeto debela za drva, da ne uničijo glavnice, korena. Vsakih 10 let nekoliko odbijejo «novi» poganjke. Ti čakati okrnjenci se kličejo «pitari» (pitari pomeni tudi lonec za cvetke, prim. it. pitale).

Preko Malinske se dospe v Dubašnico; dob ali hrast ji je kumoval pri krstu. Ob koncu XV. stoletja so jo ustanovili Vlahi ali Murlaki, t. j. Romuni, po katerih ima ime Morlaški konao, severni preliv med otokom in kopnim. Od svojega «zajika» (jezika) so ohranili samo nekaj nazivov za travnike in njive, drugače so pohrvatili vse do svojih prilomkov: Barusić, Bogović, Kremenec, Radić, Zidarić itd. Kastel in selo sta prepala v bojih z Uskoki, skupni naziv Dubašnica pa obsega danes dobrih 600 število izmed 67 sel, kar jih stoji na otoku.

Zidanja so čisto taka, da ne veš, kaj predstavljajo: hlev, hišo, utrdbo? V Ostrobradiću so nama postregli z vinom, «kako ga Bog dal» (naravno), ali sod kriči po pranju! Čuj po cesti: zvoni zvonce, čoban tira ovce! Krasen pastirček, živo nasprotje z nekaterimi blede-

se odzove orač in ustavi junca: «Stu, rijanj!» Pojasni nama, da je še ena «česta» za Njivice. Skoraj sva v selcu, stopicava ob bregu, kjer se moči naplavina — pes, povsem ob dlako, kakor sem že ponovno naletel na slično oskubenežarja v vodi. Pred domovi običajne brajde kot senčnice. Nova «Pučka škola», saj občinska v Omišlju leži predaleč za paglavce (4 km). Kje so gostilne? «Jenaj je tuteka», pokaže mlada žena v prekrasni opravi. Nič. Tudi v drugi krčmi nobenega prigrizka. Glavni hotel «Njivice» pa zaklenjen. Možak s sekiro in rankunom (rovnico) na rami pokaže vhod k «barbi» Luki. Stric Luka nama razkazuje vse izbe v novi stavbi, ki jo je — dasi samo mizar po zvanju — napravil sam po svojih načrtih. Sicer pa se diletantski neekonomija povsod očituje. Odlikuje pa se hotel po water-closetih. A spremljevalec mi je pošepeal, da je «štric» Luka prvotno povsem pozabil na ta skromni hišni kotiček in šele naknadno žrtvoval zanj nekaj sob. Kot vojni dobičkar se je g. Luka Turato z vneto lotil zidanja, ali s hišo v Zgornjih njivah sreče, nihče neče vanjo, ker baje tam straši. Tretja stavba, «Na belem kamenu», z velikopoteznim kopališčem, počiva nekaj let nedodelana, čeprav je že požrla 300.000 Din. Dospelo je tako daleč, da je vrlj mož dal letos «Njivice» v najem Mariborčanu A. Z., ki je imel 80 gostov. Videla sva Lukovo zasebno stanovanje z imenitno uro, ki «hodi» že 200 let. V hodniku viši diploma, poklonjena ob otvoritvi velikega hotela «dalekovidnom naprednjaku Lu-

ki Turatu» z dvema pesmama, katerih konec se glasi:

Hoče stalno naraščaj buduči
Haran biti na toj Tvojoj muki.
Pjevat će i hvalu i slavu
Dobrotvoru dragom «barbi» Luki.

Pod oknom se niha nežitni žolti plod «mučenice Tsusove», a tu notri se brezupno kreta neuspeli veleum — mučenik!

Ker po vsej vasi ni najti enega jajca za gladna potnika, nama prineso dve trdi krogli sira in kruha. Izborna kapljica je seveda tudi na razpolago po geslu: Kamo gre žmulič (kozarec), ne gre bokuniki (grizljaj), t. j. če pijes, ti ni treba toliko jesti. Med političnim in političnim kramljanjem se zasue govori-rica i na prirodu, na Vitezovičevu špijo «beserujko» (bisernico), ki včasih fosforescira, «gori kaj oganj», tako da so nekoč ljudje drli tja na požar. Jama je dolga 300 m, udobno dostopna le 150 m. Nadaljnja pot vede mimo cvetoče ajde k grobišču Sv. Mihovila, neprestano ob rjavih vrtačah in ponorih z lepim zelenjem. Zategadelj je umljivo, če je Dobrinjka zavrnila izbirčnega snubača z besedami: «Ja bi ga zelá, pa kaže, da ne jede zelá». Glej, krasno z bršljanom obrasli slavoloki, namreč podrtje dveh selišč, opuščenih «čudo let» zbog močvirske mrlzice: Miholjevi in Semini. Ali bledečino dekle nama je razvaline predstavilo z imenom Onzulčić. «Onzulčić su se zvali judi (ljudje)», popravlja pozneje dobrodušna staruha. Malarijo so pobijali že pred svetovnim pokoljem, tu pa tam se morda še pojavi

Sokol

Telovadni del slavnostne akademije na Taboru

Kakor smo že omenili, nastopita oba oddelka dece pri dramski sceni: Zgodovina in gradba Tabora, in sicer izvajajo dekletke kratke redovne vaje, nato pa vaje z lesnimi sabljami, igrajo se namreč vojake. Deklice nastopijo z rajalnim nastopom, v katerega so vpletene proste vaje. Sestava se izvaja v tričetrtinskem taktu in napravi vtis plesa. Vaje je sestavila vodnica dece sestra Kržetova.

Za ženski naraščaj so določene vaje s tamburini, ki jih je sestavila sestra Rujtjeva na godbo Davorina Jenka: Vračara. To je precej kompliciran rajanje, ki se vrši v najrazličnejših korakih, spremljanih z gibli lehti ter udarci ob tamburini. Za mlada dekleta prikladna in efektivna vaja, povsem primerna za akademijo.

Od iste avtorice so sestavljene vaje z razsvetljenimi kiji na godbo: Faustov valček od Gounoda. V temi izvajane so silno učinkovite pa tudi jako težke, ker so sestavljene iz hitrih korakov v zvezi z gibli trupla in v raznih stojah. Vajo bo izvajalo šest članic in smo verjeti, da bo občinstvo zadovoljno z njimi.

Br. Ryška, vodnik moškega naraščaja, je priredil za ta oddelek šest skupin na telovadni mizi. Za mlade telovadce srečno izbrane pa dokaj težke sestave bodo prijetno učinkovale, zlasti ker se vzpenjajo v precejšnjo višino in so tudi dosti polne, saj jih sestavlja po 24 naraščajnikov.

Člani bodo pokazali na akademiji vso svojo izurjenost. Vorne proste vaje — sestava Br. Svetliča — so kombinacija najtežjih gibov, ki so izvedljivi na tleh in brez orodja. Proste vaje prehajajo v boks, ki se razvija v skupino, predstavljajočo razne položaje lahke atletike, nakar pridejo telovadci v novo skupino in končajo v slikovito sestavljeni skupini, pri kateri se dvigne nekaj telovadcev v stoji na rokah drugih. Vsa sestava logično prehaja iz ene kombinacije v drugo in tvori slikovito celoto, ki napravi očarujoč vtis. — Višek telovadne dovršenosti bodo tvorile vaje na visoki bradli in na drugo. Sedem izbranih telovadcev izvaja vaje, ki so daleč preko takih zvanih običajnih vrhunskih vaj. — V telovadnem pogledu bo akademija brezdvomno stala na višku in bo prekosila vse podobne prireditve.

Vse telovadne točke spremlja na klavirju br. Verij Svajgar.

Dopisi

TOPLICE PRI NOVM MESTU. Tukajšnje sokolsko društvo je otvorilo zimsko sezono v gledališki predstavi »Lovski tate. Igra je bila dobro nastudirana ter so vsi igralci v splošno zadovoljnost rešili svoje vloge. Na sporedu je še več gledaliških predstav. Na drž. praznik 1. decembra bo telovadna akademija — kot savezni dan. 5. decembra pa priredi sokolsko društvo Miklavžev večer z raznovrstnim sporedom ter obdarovanjem dece in naraščaja. Prospekti odsek Sokola pripravljajo članstvu in naraščaju radna predavanja. Želeči je le, da bi vse članstvo smatralo vsako predavanje kot obvezno.

KRŠKO. Dne 20. t. m. je zapustil Krško g. Tone Gaspari, ki je služboval na krški meščanski šoli 6 let, ter se preselil na Rakete, kamor je imenovan za ravnatelja na novoustanovljeni meščanski šoli. Naša mladina je izgubila z njim strogega, pravičnega in izvrstnega učitelja, sokolski oder marljivo, poživljivega ter nadarjenega igralca, pevski zbor Glasbene Matice zelo dobrega tenorista, Krčani pa izvrstnega družabnika, ki je znal s svojim zdravim in neusahljivim humorjem zabavati včasih mnogobrojno družbo Prebivalstva Raketa čestitamo na pridobitvi, br. Tonetu Gaspariju pa še enkrat hvala in mnogo uspehov v njegovem rojstnem kraju. — Podmladek Rdečega krža na meščanski šoli v Krškem proslavi obletnico narodnega ujedinenja v sokolski dvorani dne 27. in 28. t. m. z Ričič-Juvančev 3dejanjsko mladinsko opereto »Mefistofel izum«, katere premijera bo na krškem odru. Scenerija bo popolnoma nova, kakor tudi kostumi, naročeni iz Ljubljane Med odnori igra meščansko-šolski orkester.

METLIKA. V soboto, 20. t. m., je imel občinski odbor sejo, na kateri je razpravljalo o proračunu za poslovno leto 1927 v proračunu so določeni redni dohodki na 35.720 Din, a izredni 80.500 Din, skupno dohodkov 116.220 Din, stroški pa 126.950 Din. Primanjulj 10.730 Din se bo kril z 68% dokladami. Odbor je proračun soglasno odobril, nakar je prešel k debati o napravi vodovoda in elektrifikacije mesta in okolice. Toda sklepali ni mogel, ker ni še od mestne občine Karlovac glede prepustitve električne sile iz ozalske elektrarne definitivnega odgovora. — Pri slučajnostih je bilo stavljeno vprašanje, kaj je z obrtno - nadaljevalno šolo. November je že pri kraju, a obrtnonadaljevalna šola še ni prišla. — Jesen je tu in s tem tudi čas za razne prireditve. V tem mesecu je imel domači godbeni klub svoj koncert s plesom, praznik vinskega krsta se je dostojno proslavil, a v nedeljo je narodna čitalnica priredila veseligris »Lutkin rojstni dan« in »Jesensko solnce«. Vse prireditve so času primerno še precej dobro obiskane.

LJUTOMER. Dne 22. t. m. je vzprizoril dramski odsek Sokola v svojem novem domu na moderno urejenem odru »Legionarje«. Predstava je v moralnem in gnetnem oziru izborna uspešna. Občinstvo je s tem, da je do zadnjega kotička napolnilo prostrano dvorano, izkazalo svojo hvaležnost marljivim igralcem in poživljivelemu režiserju. Za praznik narodnega ujedinenja pripravila Sokol akademijo z zelo pestrim in zanimivim sporedom.

CERKNICA. Te dni se je za stalno preselila iz Cerkuice, kjer je prebivala 20 let,

Navodila za občinstvo

Kakor vse kaže, bo posej pri slavnostni telovadni in koncertni akademiji ob otvoritvi sokolske dvorane na Taboru v soboto, dne 27. novembra mnogobrojen. Ker bodo glavna dvorana in stranske dvorane prvičkrat v rabi, zato si usojamo cenjenemu občinstvu, ki posej naš prvi večer, podati nekaj navodil, ki so potrebna, da bo vladal red, od česar bodo posetniki sami imeli dober prvi vtis in večjo udobnost. Sicer so prostori, ki bodo ta večer uporabljeni, obsežni, kakršnih nima do sedaj Ljubljana, vendar prosimo cenj. občinstvo, da upošteva nastopna navodila, da ne nastanejo neprijetnosti.

Za red skrbi rediteljski zbor, ki je jako številčen. Občinstvo naj se strogo drži navodil rediteljev, ki nosijo rediteljski znak — kokardo na levi strani prsi. Pri vseh vhodih bodo nameščeni reditelji in kjer je vhod po reditelju zabranjen, tja naj ne sili občinstvo. Tako je uporaba stopnišča v stanovanjskem traktu (nasproti vojašnici) dovoljena le godbenikom in osobju, ki streže v I. nadstropju, občinstvo je prehod po teh stopnicah prepovedano.

Vhod v dvorano, kakor tudi v gornji dve dvorani, v lože in na balkon je edino pri glavnem vhodu iz Vrhovne ulice. — Garderobe za posetnike, ki imajo sedeže v dvorani (parter), so v vestibulu, za posetnike v ložah in na balkonu ter za one, ki so na stopnišču, so garderobe v I. nadstropju.

Vozovi elektrifirane cestne železnice se ustavljajo v soboto zvečer od pol 8. do 9. na voglu Sv. Petra ceste in Škofje ulice, odkoder je do Tabora samo par sto korakov po lepem trojarju. Občinstvu bo s tem gotovo ustreženo.

Ponovno opozarjamo, da akademija začne točno ob 8. zvečer, ker bi se sicer zaradi obsežnega sporeda preveč zavlekla. Cenjeno občinstvo naj to upošteva kakor tudi odredbo, da naj med izvajanjem ne vstopa v dvorano, ker s tem moti posetnike in nastopajoče. Med posameznimi točkami sporeda ne bo presledkov, izvenjski kolikor je potrebno za pripravo k nastopni točki.

Po končani akademiji bo ples v glavni dvorani, v vseh štirih stranskih dvoranah bodo pogrnjene mize. Paviljoni za jestvine in pijačo bodo nameščeni v pritličju in v I. nadstropju.

Prednjački zbor Ljubljanskega Sokola ponovno opozarja in vabi cenjene reditelje in prijatelje sokolskega naraščaja na tekmo moške dece, ki se bo vršila v nedeljo, dne 28. t. m. točno ob 10. dopoldne v društveni telovadnici v Narolnem domu. Vstopnina 3 Din v korist zletnega fonda moške dece. 1492

v Ljubljano ga Kristina dr. Cervenjeva, vdova po pok. tukajšnjem okrož. zdravniku dr. Josipu Cervenem. Pogrešali jo bomo, Bila je članica vseh narodno-naprednih društev in je jako rada delala, kadar se ji je kaj naložilo, zlasti je bila vneta za Jugoslovensko Matice in za CMD. Tihega značaja, skromna in ljubezniva je bila splošno pri vseh priljubljena, kar je dokazal poslovični večer, katerega so ji priredili številni njeni prijatelji in znanci. Želimo ji, da bi se v novem kraju kar najbolje počutila.

LITJA. Dne 1. decembra ob 8. zvečer priredi Sokol v Litji slavnostno akademijo, deklaracije, telovadni nastopi, pete in izra. V nedeljo, dne 5. decembra pa priredi v sokolski dvorani »Miklavžev večer«. Radi lanskega prevelikega navala opozarjamo občinstvo na letošnji spored: Ob 1b. izključno za šolsko mladino v spremstvu svojih šolskih razrednikov, ob 17. za šoto neobvezno malo deca in sokolski naraščaj ter njihove starše in sorodnike. Ob 20. za odrasle Darila s točnimi naslovi na zavitihi sprejema brat tajnik Pleničar. Opozarjamo občinstvo na krasne kostume in popolnoma novo opremo odr.

IVANKOVCI. Kakor smo že poročali, priredi tukajšnja vinarska zadruga »Jeruzalemlčan« dne 9. decembra v restavracijski dvorani tik kolodvorske vinski sejem in razstavo. Prijavljenih je že nad 100 vrst vina in to izključno iz ormoškega in ljutomerskega okraja, pričakuje pa se še precejšnje število prijav. Interesenti bodo imeli priliko, da spoznajo letošnji pridelek, videli pa bodo tudi še, kar je od letnika 1925 tukaj. Naš kraj leži sredi ormoško-ljutomerskih vinogradov. Prostor je izredno ugoden, ker je tik kolodvorske in torej prireditve ni odvisna od vremena. Vlakovne zveze so na vse strani zelo ugodne. Vsi, ki imajo interes za ljutomersko vino, udeležite se tega sejma!

VOJNIK. Vodstvo kmetijske nadaljevalne šole je priredilo 12-tedenski gospodinjstvi tečaj pod vodstvom g. Olge Litig, kateri je pridržena kot pomočnica g. M. Trstenjakova. Tečaj bo trajal do konca januarja 1927. Poučuje se v telovadnici osnovne šole o vseh panogah gospodinjstva od 8 do 16 ure. V miklavžu in perutinarstvu poučuje obl. referent za živinorejo g. M. Zupanec, o vrtnarstvu šol upravitelj P. Jančič. Tečaj obiskuje prav marljivo 27 deklet. Vršili se bodo tudi večerni tečaji za gospodinjstvo od 17 do 20. ure. Pouk je ob nedeljah in četrtkih. Kmetijsko prirodoznanstvo poučuje višji sadlarski nadzornik g. T. Goričan, ostale predmete pa šol. upravitelj P. Jančič. Ob nedeljah predavajo razni strokovnjaki.

RAJHENBURG. V nedeljo, dne 28. t. m. ob 15. priredi Zveza kul. društev v Sokolskem domu predavanje o temi: »O preganjanju in zatiranju Slovencev v Italiji.« —

Shakespeare, MACBETH

drama v petih dejanjih. Prevel Oton Zupancič

Knjiga vsebuje tudi zgodovinske podatke drame. Cena za broš. »vod Din 14.—, za vezan izvod Din 20.— Po pošti Din 2:50 več Naroča se v knjižnici Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54 Nasproti glavne nošte

Dne 5. decembra priredi sokolsko društvo v društvenem domu ob 4. (16.) uri običajen Miklavžev večer z obdaritvijo dece v zvezi z enodeljanko »Miklavžev večer«. Po igri družabni večer istotam. Na ob prireditvi vabimo k najobilnejši udeležbi. — Odbor.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Našim občinskim odbornikom SLS ni dovolj, da so se v proračunu za leto 1926. povišale doklade od 80% na 120%. Ker smo pred sestavo novega proračuna, že zopet modrujejo in sklepajo, da se mora postaviti nova občinska in ubožna hiša. Vsi, ki razumemo pravo občinsko gospodarstvo, smo na jasnem, da pomenijo njih načrti zopet povišanje občinskih dokladov, ki bi se morale v tem slučaju povišati najmanj do 250%. Opozarjamo že sedaj ostale posestnike davkoplačevalce na nakane klerikalnih pravkov, da ne bo kasneje brezuspešne kritike proti previsokim davkom. Apeliramo na zastopnike občanov, da bodo zastopali interese davkoplačevalcev z znižanjem in ne z zvišanjem občinskih dokladov, kot to mnenja oni gospodje, ki hočejo v današnji gospodarski krizi zidati nove hiše na račun občanov-davkoplačevalcev. Naša občina, ki je po večini kmečka, rabi v prvi vrsti dobre ceste in ne moderne hiše po načrtu gotovih gospodov od strani SLS. Nismo proti ubožni hiši, vendar bi se naj ista v gospodarskem interesu zidala sporazumno s sosednjimi občinami, kar bi bilo gotovo v interesu vseh prizadetih občin.

Sport

Atletiki (Celje) : ASK Primorje

Po dolgem presledku gostuje v nedeljo zopet v Ljubljani prvak Celja Atletiki. Moštvo, ki je še vedno igralo odlično vlogo v našem nogometnem sportu, je letos še bolj napredovalo v svojem znanju ter predstavlja danes gotovo eno najboljših štajerskih enajstoric. To je opetovano dokazalo v tekmah proti vodilnim mariborskim klubom, ki so temu dobremu moštvo gladko podlegli.

Po njihovi današnji formi sodeč, predstavljajo danes Atletiki gotovo najopasnnejšega konkurenta našemu prvaku SK Iliriji. Primorje bo potemtakem trčilo na trdga, dobrega in enakovrednega nasprotnika. To pa daje najboljšo garancijo, da bosta obe moštv predvili dobro igro, ki bo nudila mnogim zanimivosti in užitka. Najbrže bo v nedeljo nastopilo Primorje po dolgem času zopet enkrat s svojim kompletnim moštvom. Tekma se vrši na igrišču ASK Primorja in prične ob 14:45 uri.

SK Ilirija sklicuje važen sestanek, ki se vrši v petek dne 26. novembra ob 6. uri popoldne v klubovi sobi. Sestanka naj se udeležijo vsi gg. odborniki in Kanc Maks, Hiti, Oman, Sircelj st., Vilhar, Jerala, Logar, Gnidovec, brata Zupancič in Zupan Mir. — Tajnik.

Igralci praške Sparte v Ameriki. »Česke Slovo« poroča, da sta znana igralca

praške Sparte Steiner in Horejs pred povratkom iz Amerike podpisala pogodbe s čehoslovaško Sparto ter da bosta že prihodnji mesec odpotovala v Ameriko. Nadalje nameravajo še igrati Myclen in Pernar, najbrže tudi Kaliba, Dolejši in Poláček za pusti Evropo ter se preseliti v dolarsko deželo.

Prenos sedeža FIFA na Dunaj? Že daj časa so razširjeni glasovi, da se namerava sedež FIFA, ki se sedaj nahaja v Parizu, prenesti na Dunaj. Tega ne zahtevajo samo čehoslovaški, madžarski, švedski, italijanski in švicarski nogometni savez, temveč vsi oni, ki si želijo boljšega in uspešnejšega delovanja FIFA, kot je bil dosedanj. Dunaj ima tudi na razpolago spretnega dr. Meisla, ki bi prevzel mesto dosedanjega tajnika g. Hirschmana. Izgleda, da se bo tudi naš nogometni savez pridružil tej želji po premetitvi FIFA na Dunaj, ker bi mu bile zelo olajšane zveze s to najvišjo nogometno institucijo.

Termini olimpijskih iger leta 1928. v Amsterdamu so sedaj končno veljavno določeni. Prvi del se prične 17. maja s hokej turnirjem. Nogometne tekme bodo priče 27. maja. Lahkoatletski tekmovalci se bodo v zmislu predloga Amerike, ki so ga podpisali vsi evropski narodi vršili od 3. do 19. avgusta. Konec olimpijskih iger bo odvisen od tega, ali se bodo vršile tekmovalne v tenisu.

Darujte za dijaške kuhinje

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Priraditvi

Veliki ples
prvi v letošnji sezoni — svetovni Miklavžev spored, priredi v soboto, dne 4. decembra t. l. s. začetkom ob 9. uri v vseh 60stovih dvoranah Narodno-šolskega glasbeno društva »Drava«. 35041

Obrt

Ondulacija, vodna, ondulacija, strižnje, barvanje las, manikura, najtočnejše se izvršuje v damskem salonu »KELŠIN«.
Kopitarjeva ulica 1.

Trajno kodranje, vodno ondulacijo in barvanje las izvršuje Podkrajski, frizer v Ljubljani. 243

STAMPARJE
T. RABČ
Ljubljana
KOPARSKA UL. 8

Službe

Vajenca
marljivo, dobrega risarja, ki je dovršil nekaj razredov srednje šole, sprejme grafično podjetje. Ponudbe pod »Lepa bodočnost« na oglasni oddelku »Jutra«. 34870-a

Trg. pomočnika
sprejemne v večjo trgovino meku blaga na Notranjskem — Bit mora posebno v manufakturi »smožen« in spreten prodajalec. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 34839

Trg. pomočnik
železninar, dober strokovnjak, zasedelji in samostojno prodajalec, več slovenskega in nemškega jezika, dobro primoroben dobi stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva moč B2«. 34889

Agilne zastopnice
proti visoki proviziji, za razpisovanje grobnega gospodinjstva predmeta sprejem. Cenjene poslušne na oglasni oddelku »Jutra« pod »Viroka provizija«. 35004

Postrežnico
pridno in pošteno, sprejemne za 7 ur dnevno. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35025

Mladega moža
inteligentnega, za pisarn. dela in skladniš. isčem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Vestec«. 35022

Brivskega pomočnika
dobrega delavca, ki dobro strže buhikop, sprejemne takoj. Brama in stanovanje v hiši Ploza 250-300 Din. Ljaco, Trbovlje. 35035

Vajenca

alok sprejme Anton Fuchs — Keparstvo, Kritevška ulica 6. 35013

Službe

Iščejo
Starejši uradnik
vešč bilanciranja, s 30letno prakso, sprejema v izvršiteljske trgovske in druge bilance ter ureja knjigovodstvo in izvršuje davčnih zadev. — Pismene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Izvedenja«. 34829-a

Trgovce

sprejme mesto trg. potnika, odir. zastopnika, ima lastno skladišče v Ljubljani. Prevažamo različno blago v skladišče in komisijsko prodajo za Ljubljano in okolice. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Sigurnost 1000«. 34845

Ključavničarski pomočnik

dobro izurjen, isče mesta. Vreme tudi delavstvo v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva 7«. 34899

Izprašan kurjač

z dobrih spričevalom, ki je delal pri stabilnem in ekonomičnem kotlu. Zeli kuhinje. Navedite v oglasni oddelku »Jutra«. 34888

Izurno pletiljo

isčem za stalno službo v mestu na Gorenjskem. Plačam dobro. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 34884

Deklica

stara 16 let, jednina in poštena, ki se je učila v trgovini z mešanim blazom: 16 mesecev, šteli mesta za nadaljevanje učenja. — S hirano in »stanovanjem« in hiši. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Učenka 36«. 34895

Šivilja

hodi na dom šivat in krpati perilo. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35016

Kontoristinja

inteligentna, s finim nastopom, z večletno prakso v vseh pisarniških poslih, tako da je sposobna tudi večje podjetje sama voditi. Isče mesto. Pismeno proš na oglasni oddelku »Jutra« pod »Reza« in maritva 29. na oglasni oddelku »Jutra«. 35000

Zastopstvo

za Srbijo in Makedonijo, z majhno plačo in dnevnico — ali s provizijo sprejem Reflektirani na tovarne in boljši trgovske hiše Cenj. ponudbe prosim na naslov: Dimitrijević, Virovitica br. 1 — poštno leče. 34897

Kakršnokoli službo

isče inteligentna gospodinja, za perfektnim znanjem štirih in petih jezikov. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Viroka provizija«. 35017

Šivilja

isče mesta. Gre tudi na dom. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 35020

Gospodična

bi se rada izurila v šivanju pri boljši šivilji. Cenjene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učenka 36«. 35029

Gospodična z dežele

ki se je doslej bavila samo z ročnimi deli, želi mesta vagonistke. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35034

Perfekten parketar

vešč vseh manipulacij pri parketiranju, isče mesto asistenta v lekarni. Poudarje na področju Jutra v Mariboru pod »Traka«. 35039

Aspirant-kemik

z dovršeno univerzo in enoletno prakso, isče mesto asistenta v lekarni. Poudarje na področju Jutra v Mariboru pod »Traka«. 35039

Pouk

Za kosilo
poučujem stenografijo ali nemščino. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Kosilo«. 35014

Prodaj

BSA motor
2½ HP, z električno razsvetljavo, skoro neraljen, radi nakupa avta, takoj zelo ugodno prodam. Vprašaj pri zastop. BSA motoco. S. Kemla, Maribor, Tattenbahova 19. 34817

Božična drevesca
lope smreke dohrajile na vagono po 5 Din do dolenska nakladalna postaja. Naprodaj tudi 60 vagonov bukovih drv. 34817

Osební avto

štirisedežni, predno zelo ugodno, radi opustite. — Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 34851

Cevljar, šival. stroj

»Singer« prodam. Naslov pri podružnici »Jutra« Maribor. 34904

Polnojarjemnik

hitro tekoči, 55 cm, kateri se nahaja še v obratu, naprodaj. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 34846

Za Miklavža!

Otroški zložljivi stolček, dobro obranjen, prodam. — Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 34924

Motorno kolo

znamke »Douglas«, 2½ HP popolnoma intaktno, po nizki ceni naprodaj. Na ogled pri »Jugosantos«. 34923

Znižana cena mesa

Goveje meso kg 9 in 10 Din prodaja Jakob Otrin, mesar, stojnica pri Zmajevkem mostu. 35001

Punktrollerji

za masažo in gimnastiki, stesniki so dostopni. G. Besednik in drug, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 35008

Predobno steno

dobro ohranjeno — krasno salonsko kredenco in mizo za jedilnico po niski ceni prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35005

Astronomični refraktor

Steinheil, parafokirano montiran z okularji, z Zenith prizmo in termostatskim okularjem prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35013

Kompletna postelja

nočna omara, 2 omari za obleko in čisto novo kuhinjski radi salivne ceno naprodaj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35015

Otroški avto

se poredi prodaj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 35018

Radi odpotovanja

prodam razno skoraj novo pohištvo, jedilnico, kuhinjo, razne omare, preproge, lenjake, gorogve in drugo, posamezno ali skupno, po zelo niski ceni. Naslov v o

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

Tisti dan zvečer, ko se je tema že gostila na pariških ulicah, sta se ustavila pred garjavo hišo v Starem mestu dva moža, zahomotana do čel. Eden izmed njiju je potrkal na železna vrata ter spustil svojega tovariša v hišo. V veži je ta prišlec odgrnil plašč, ki mu je zakrival obraz. Favstini stražarji so spoznali blede, mračno obličje vojvode Guiskega.

Tudi njega so vodili po vsej dolgi vrsti pravilčno opremljenih soban; in kakor mojster Claude, se tudi Guise ni čudil njihovu bogastvu. Šele tik pred zlovesčim predsobjem smrti so krenili z njim na levo, v tisto stran, kjer se je Favstin dvorec stikal s krčmo pri »Železni stiskalnici«.

Princeso Favsto je našel v majhni dvorani, ki je bila nekam prijaznejša od ostalih. V beli volneni halji, ki se je guboma spuščala okoli nje, je sedela v naslanjaču, prevlečenem z belo svilo, podobna krasnemu marmornemu kipu; noge so ji počivale na beli baršunasti blazini; nad glavo ji je viselo belo satenasto nebo, zaznamovano s črko P in s ključemo sv. Petra... Sredi te brezmadežne beline se je zdela Favstina lepota še tem bolj očarujoča in dostojanstvena; črna demanta njenih oči sta se svetila s čudnim, omamnim bleskom. Ob straneh naslanjača sta stali dve ženski, vsaka z ogromnim pernatim vejalom v rokah...

Henrik Guiski je vstopil naglo, s tisto trdo hojo in tistim težkim železnim korakom, ki je zbujal povsod drugod prepadenost in strah. Toda pred Favsto ga je minila ošabnost; obstal je in se globoko priklonil. Ko je dvignil glavo, je bil tako blede, da se je zdela njegova brazgotina krvavordeča. Negotovo je ustavil oči na služkinjah, ki sta mahali s svojima pahljačama, kakor da ga ne vidita.

»Brez skrbi lahko govorite, vojvoda,« je rekla tajinstvena princesa z očarujočim nasmeškom. »Myrthis in Lea ne razumeta ne francoskega ne kateregakoli drugega evropskega jezika... sicer pa itak vesta, da ne smeta imeti ne ušes ne oči...«

»Gospa,« je nato izpregovoril Henrik Guiski. »vaš poslanec mi je povedal vse. Od včeraj do noči sem spoznal, kaj so peklenke muke... Toda, gospa, kdo jamči, da je resnica?... Dokazite, kar trdite! Videti hočem dokaz!«

»Hočete?« je vprašal Favsta tako visokostno, da je obililo vojvodo kakor led.

»Odpustite,« je zajecjal. »Meša se mi... Grof de Loignes je moj najhujši sovražnik in obenem najgriji izmed psov, ki jih spušča

17

Henrik III. na moje najboljšje prijatelje... oh, če bi ga imel v pesteh!...«

»Tedad pravite,« je rahlo dejala Favsta, »če bi vam kdo ponudil dokaz...«

»Oh!« je kriknil Guise in oči so se mu zelo zalile s krvjo, »gorje ljubimcu moje žene!«

»Toda ona?« je povzela Favsta, igraje se z vrstico svoje obleke. »Uboga zapeljanka! Kaj bo z njo?... Nadejam se, da vaša osveta ne bi zadela tudi nje?...«

»Dovoli, gospa,« je zavpil Guise kakor iz uma, »dovoli, usmilite se!... Ako mi je vojvodinja v svoji zavrženosti prizadejala to poslednjo sramoto, tedaj naj umre... tedaj naj umre oba!...«

Favsta se je zdrnila. Komaj vidna rdečica ji je pokrila belo čelo.

»Vojvoda,« je dejala, »mislite na veliko stvar, ki je poverjena vaši skrbi. Pomnite, da sem vas samo hotela osvoboditi bremena, ki jemlje vašemu duhu moč. Pomnite, da ste narodu Sin Davidov, nam pa ljubljani sin naše Cerkve, kralj francoski!...«

Njen glas, ki je bil dotle resen in ukazujoč, je zazvenel s prejšnjo očarujočo mehko:

»Pojdite, vojvoda,« — pri tej besedi je udarila na srebrni zvonec, — »in storite, kar je potreba, da zadobi vaša duša mir... Pojdite za svojim vodnikom... da vidite, da slišite... in da se uverite...«

»Gospa,« je zahropel Guise, »ako mi morete dati to gotovost, bo moj dolg do vas večji, kakor če bi mi dali prestol!«

To rekel se je priklonil s tisto pobožno spoštljivostjo kakor prej ter naglo krenil za človekom, ki je bil vstopil na Favstino zamenje. Ko je ostala Favsta sama, je stopila k težki zavesi in jo je privzdignila. Za njo so bila zaklenjena vrata, v vratih linica z rešetko... Ta vrata so spajala Favstino hišo s sosednjo gostilno!...

Vodnik je z Guisem ostavil hišo in krenil naravnost k vhodu »Železne stiskalnice«. Krčma se je zdela kakor izumrla, nikjer ni bilo videti luči. Toda vodnik je popraskal po vratih; odprla so se in trenutek nato je stal vojvoda Guiski v gostilni.

Dve debelušasti, naličeni in nakičeni deklini v kratkih krilih sta se mu prismejali naproti. Klanjaje se na vse pretege.

»Kdo sta, vlačugi?« je zarenčal Guise, srdito stiskaje ročnik svojega bodala.

»Jaz sem Roussotte, na uslugo vam, Visokost,« je rekla prva, ki z vsemi lepotili ni mogla zamazati svojih štirideset let.

»In jaz sem Pâquette,« je rekla druga z bolj mladostnim in prijetnim glasom. Vojvoda je krvavo pogledal okoli sebe, vprašujoč se, kako naj govori s tema ženščinama o svoji sramoti. Ni se še utegnil osvestiti, ko je stopila k njemu Roussotte in mu je pritrdila na lice krinko, kakršne so nosili odlični moški tistih dni, kadar so hodili po

krivih potih, da jih ne bi kdo spoznal. Pâquette mu je med tem ogrnila širok plašč od lahke svile.

Guise je uganil, da sta ženski obveščeni o njegovem prihodu in da vesta, česa išče pri »Železni stiskalnici«. Že je zardel pod krinko in omahnil od sramu; toda Roussotte in Pâquette sta ga prijeli vsaka za eno roko in sta ga potegnili s seboj.

Pivska izba in izba tik za njo sta bili prazni, toda iz sosednje sobe se je razlegal hrušč in trušč razuzdane zabave... Šele zdaj je Guise spoznal, kako obsežno je Favsta pripravila vse... »Vaša Svetlost naj kar vstopi,« je zamrmrala Roussotte. »Samo enega gosta še čakajo... a ne bo ga... vaša Svetlost naj zavzame njegovo mesto...«

Odprli sta vrata in izginili. Vojvoda je stopil v sobo. Luč mu je udarila naproti, tako živa, da mu je malone oslepila oči. Brezstidni prizor orgije se je razgrnil pred njim. In zazdelo se mu je, da so vse te osebe, bodi glasne, bodi molčeče, samo nezavedni figurantje drame, v kateri je on glavni igralec, Favsta pa demonska vprizoriteljica...

Sredi sobe je stala razkošna miza, obložena z zlato posodo, polno redkega sadja in dragocenih slaščic; rujna vina so se iskrla v čudno oblikovanih steklenkah in napol razgaljene točajke so jih nalivale gostom v zlate čaše. Teli gostov je našel vojvoda Guiski devet: štiri moške in pet žen...

Razvrščeni so bili po dva in dva. Ženske so sedele moškim na kolenih; oči so žarele pod krinkami, ustnice so se smejale ter jedle besede pijanosti in besede razvrat. Ko je vstopil vojvoda, so se jedva zmenili zanj. Nekdo mu je mignil v pozdrav, nekdo ga je povabil, naj sede, to je bilo vse... Samo peta ženska, ki je bila sama, je naglo stopila k njemu, objela ga z golimi laktmi ter zamrmrala:

»Vendar že, dragi gospod! Pozno prihajate!...«

Brezumna togota je udarila Guisu v glavo. Že je hotel pahnuti žensko od sebe; toda ona se ga je oklenila še tesneje, položila mu roko na usta, da ni mogel krikniti, in pokazala z drugo roko na veliko uro. Kazalec se je pomikal na deset...

»Deset!« je šepnila ženska. »Ura razkrinkanja... Počakajte, gospod... da vidite!...«

Vojvoda se je spustil v naslanjač, čuteč, kako ga pod krinko obliva znoj. Vzel je čašo, ki mu jo je ponudila točajka, in jo je zvrnil na dušek... Dvojice so objemale drug drugega, šepetaje si blazne besede... In tedaj se je oglasila ura. Deset medlih udarcev je zlovesče jeknilo v soparni zrak...

Dvojice so se zdrnile, kakor bi se dramile iz sanj. Udarile so v smeh, ki je izražal vznemirjenost, negotovost in sram, vse hkratu, kakor da se zdaj obotavljajo odložiti krinke.

V globoki žalosti naznanjemo v imenu vseh svojih sorodnikov, da je naš preljubi soprog, oče, brat, stric in svak

Fran Bučar

režiser Narodnega gledališča v Ljubljani

v četrtek, dne 25. novembra 1926 ob 10. uri jutraj, previden s blažili svete vere, po težki kratki bolezni mirno v Gospodu zasnel.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto dne 27. novembra 1926 ob 4. popoldne iz mrvalnice splošne bolnice na pokopališču sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1926.

Globoko žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so povodom smrti naše predrage pokojnice, gospe

Emilije Miklauc roj Schreyer

izkazali nam svoje sožalje ter vsem onim, ki so nepozabljivo spremili na zadnji poti, izrekamo našo srčno zahvalo.

Ljubljana, Graz, Wien, dne 26. novembra 1926.

Žalujoči ostali.

Najcenejša Miklavževa darila za mladino

so knjige Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Za majhne otroke priporočamo

Marija Grošljeva; Čebelica brentel'ca. — Večbarvna slikanica
Cena Din 50.—, po pošti Din 3.— več.

Marija Grošljeva: Sale za male. Večbarvna slikanica

Cena Din 32.—, po pošti Din 3.— več.

Za šolsko mladino priporočamo

Kunaver: Zadnja pot Kapitana Scotta. Slikanica

(Zalostna usoda raziskovalca južnega tečaja) Broš 36.—, vez. 44.— po pošti Din 3 več.

Zbirka 9 mladinskih knjig, ki veljajo vse skupaj vezane Din 100.— po pošti Din 12.— več (Levstik VI. Dežela brez imena; Milčinski: Tolovaj Mataj; Filip: Kako so se vrage ženili; Milčinski: Zgodbe Kraljeviča Marka; Sorli: Bob in Tedi; Sorli: V deželi Cirimarev; Vašto: Pravlice; Čika Jova Zmaj: Kalaman darila. Čika Jova Zmaj: Pisani oblaki.

Naročila sprejema knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte).

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno do kot tiskarnarja Fran Lozinek. Za usposobljen delj odgovorci Alojzij Novak vsi v Ljubljani.

L. Mikuš

LJUBLJANA, Mestni trg 15

Izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih pallo

Staro držabo se zmanjša zmanjša.

Ca no presno m-slo kg Din 45—
ta polumasten domači trap stovski sir
kg Din 25—
ta domači trapstovski sir kg Din 20—
ta grobe in tiliti r kg Din 25—
ta emental v h-čih 5-6 kg Din 35—
ta sir za struganje kg Din 25—
pošl em po pošti povz-ju n železnici
vsaki koli in 1574

Mlekarna Karlo Lozinek
Dežanovac.

Najmodernije

gramofone

gramofonske plošče (šla-

gerije) v veliki izbiri, po-

same ne dele n ves

urbor se dobi najboljši

in najceneje pri

Em Fischer, Zagreb-

5 dnika ul. 3. tističen 6

trustrvani kotloze in

popis plošč zastoj

JOSIP URAN specialna trgovina
božičnih okrasov.
Ljubljana, Mestni trg 11.

Papir: svilen, taletni, zlat in srebrni, škreboči in krep. Zlata in
srebrna penca žica za rože. Žica za obešanje okrasov. Britantna
vrvice, svečke držke za svečke, čudežne svečke. Prički za v kot,
es krasni in poceni, 20 vzorcev in velikih. Obrazci (Krippenbilder),
ostava (štalice), lameta, girlande od lamete, girlande papirnate,
angelski taski (Feenhaar). Razglednice, bloki in hrbljčki za kole-
tarje, krinke in lampioni. Listje za rože, prašniki (Pötseln) umetne
cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih ste-
klenih božičnih okrasov v obliki pučkov, zvončkov, molččkov,
vadija bunkic, špice, okraske od lamete ter Blasnikova in dru-
ga žanska pratika itd., itd.

POZOR!

Ni potrebno, da nosite obleklo obleko, plašče,
kostume i. t. d., ker jih lovarna

Ios. Reich, Ljubljana, Poljanski nasip 4-6

pobarva najlepše v različnih barvah

Sprejemalšte: Selenburgova ulica 3

Postrežba točna Cene zmerno

Lokal v Mariboru

iščem

v sredini mesta na prometnem kraju.

Ponudbe na podružnico »JUTRA« v MARIBORU,

Barvarska ul. 1 pod označko »Lokal 36« Event-

uelno se sprejmejo prostori tudi v I. nadstropju.

SREČKE

državne razredne loterije

nudiyo nedvomno največjo možno dobitka, ker je
vsaka druga srečka izžrebana.

Največji dobitek v na srečnikih m slučaju

Din 4.200.000

razen tega nebroj visokih dobitkov po več stotisoč in
mnogo tisoč dinarjev

Prvo žrebanje se vrši 11. januarja 1927

Cena cele srečke Din 100

Cena polovične srečke Din 50

Cena četrtinske srečke Din 25

Naročila za srečke sprejema že sedaj

Zadružna hranilnica

eg in pos zosp zadruge v o z

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 19.

Prometni zavod za premog, d. d.
v LJUBLJANI

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti v celih vagonih po origi-
n. in cen-b premogovnikov za domačo
uporabo k-ko tudi za industrijska podjetja
in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter pripo-
reda posebno provizori čisto-lovaški in
angelski koks za litvarne in domačo upo-
rabo, kovaški premog, črni premog in briki

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta šte. 15 I.